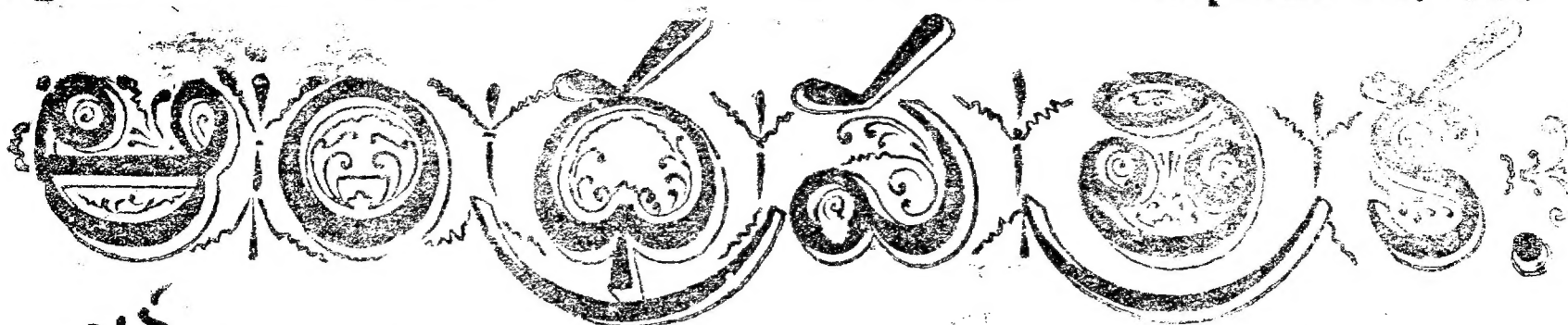

విడివత్రిక 1-కి-0-1-0.

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 222.

310315 వ్ర తి తి న ము వ్ర క టి ం వఁ బ డు ను.

Vol. 9.

చెన్న వట్టణము 1922 వ సం॥ దినంబరు నెల 20-వ తేది బుధవారము

No. 219

నంపుటము

చెన్న వట్టణము 1922 వ సం॥ దినంబరు నెల 20-వ తేది బుధవారము

No. 219

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10 0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమునాదినిగల మాయమందుగాను, నకలుమందులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోసముగలుగుదులమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన శత్రుమనందంతలును నెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజ్ నుము. మేహరోగ ప్రతిఘటకు

419 వ. పుట వాడమేహరోగము నువ్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి అన్యతైద్యము ఉపయోగించుచున్నాను. ఇంకను కీడు, అశ్మక, విస్మత్తు, మొదలగు క్యాన్సరులు, విస్తారమునకు రక్తము రక్తమును కుద్రజేయును. ఇందు శతపుట్టాభివృద్ధి, బంగారము, ముగ్గులు, వంగ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువల బౌద్ధధర్మము గలవు.

20 మార్తల సీసా 1 టీకి రూ 5-0-0 బౌద్ధధర్మముతో గూడ భక్తమును ఉపయోగించు విధానము తెలుగు వారికి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్

వసూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హాన్స్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్వహణ కార్యక్రమ బౌద్ధధర్మముల పుట్టినిల్లు క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

చాంబీలు:— (1) నెం 149 హోల్ రోడ్డు తిరువల్లి కేజి. 2: 402, మింటు స్ట్రీటు జి జి మద్రాసు (3) నెం 2, బహదూర్ రోడ్డు రామవేలు. (4) హోల్ రోడ్డు తిరువల్లి.

మంచితరుణము! ఆంధ్ర పత్రిక త్వరపడుడు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 మొదలు 1921 వరకు)

1-కి. అ. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

మా యేజంట్లవద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చుపడనేరవు పోస్టు ఖర్చులు లేవు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

దైర్ఘ్యము:— జడ్డి, సబ్ జడ్డి, పక్షి, జమిందారు మొదలగువారు గలరు.

హాల్ అక్కిము:— 8, 8/1 ఆస్పినియన్ పిథి, డక్కా.

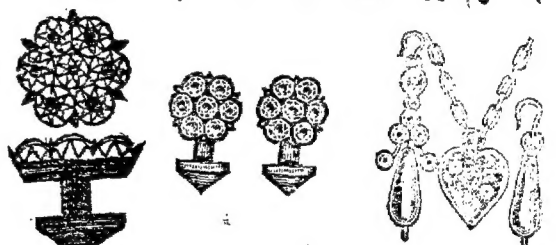
చాంబీలు:— కలకత్తా 212 వా బహారు పిథి, 155-1 ఆఫ్ఫరు చిట్టూ రోడ్డు (హోవబహారు) హాన్స్ రోడ్డు (బాల్ బాదు) భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమేన్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాన్ ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.

విరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దినము తెలుగుబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.

(1) కృష్ణాక్షరము (దెంగాలి) (2) కామకాస్త్రము (3) పరిక్షిలో తేరువిధము (4) జీవితమును నియంతులు (5) కాటలాగు (6) హాన్స్ (7) 1922-వ సం॥ క్యాటలాగు (ఇంగ్లీషు దెంగాలి) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము గాంచు విధము. (బౌద్ధధర్మము యినాం) మకరధ్వజ తులము 1-కి ధర రూ 4 (8) (9) గ్రంథాలంకరణ మార్తలు బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరభాధ్వనక బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చక్రవర్తిపానక కేరు 1-కి రూ 4

ఒక సారి దయచేసి

మా ప్రవక్తకావ్యము, మృత్యుము, మాటవడములు మొదలగు పోలింపుడు. పువ్యరాగములు కల్పి కట్టబడెనువచ్చులు, తోడులు, అంటుపోగులు, ముక్కుపుడకలు, సాధారణ వేరీలు, క్లాసు వేరీలు, లోలాకలు మున్నగువి వికాసమును నిర్మించుగా నున్నవి. హాజరులోలేనివి నిమిత్తకాలములో తయారు చేసి యిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి (1842) అందు కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 649 వైద్యబాబురోడ్డు, మద్రాసు.

మీరు ఇది చదువకుంటేరా!!

(858) ఇతరములు, చట్టములు, చదవరులు, నిల్వచట్టములు మేనులు, నిమిత్తకాలు, కలెండర్లు, ఇతర పుస్తకములు, కళా యిగోటములు, డోర్స్, కేకులు, సీపుడ్లు, రేతులు మొదలైన ఉత్కృష్టము సామానులన్నీ, చేతిమాత్ర, వెదుటిమాత్ర, సిమెంటున్ను, మిల్లుసామగ్రిలున్ను మావద్ద నమ్మకముగాను, సరసముగాను చిత్కరున్న కృత వేరోచోటును కొనుగోలు మీ ఒక సారి కొని చూచి తారతమ్యము గనుగొనరూ!!

ఆర్. ఆర్. ఎఫెరాజులు & కంపెనీ, నెం 4 రు ఎర్రబాబు శెట్టిపిథి! Post Box No. 1217 బార్జిటోన, మద్రాసు 2,

Grand Clearance Sale !!

కవిరాజు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి

బొబ్బిలియుద్ధము

సగమువెలకు ఈయబడును.

ఈ క్రింది పుస్తకములలో 1 రూపాయకు తక్కువగాని పుస్తకముల కొనువారికి సగము వెలకు ఈయబడును.

స్వప్నవాసనదత్త	0 6	శ్రీకృష్ణ తులాభారము	0 12
అభిజ్ఞానశాకుంతల	1 0	రాజమహేంద్రపుర చరిత్ర	0 4
విక్రమోర్విశీయము	0 8	అశోకగర్భదీర్ఘని	0 10
లంకాదహనం	0 12	హాస్యపుపాటలు	0 6
చండకౌశిక (హరిశ్చంద్ర)	0 10	కర్ణ సామ్రాజ్యము	1 0
హనుమద్దామసంగ్రామము	0 10	సీతావనవాసము	0 10
సంగీతవిజ్ఞాన	0 12	ప్రాద్దుపాడుపు పుస్తకము	0 12
స్వరాజ్యధ్వజము	0 12	రామదాసుచరిత్ర	0 4
సారంగధర నాటకము (వి సు)	0 12	అశోకుడు	1 0
శ్రీనివాసకళ్యాణము	0 8	అశావలలు 16 రకములు	1 0
		భగవద్గీత	1 0

బొబ్బిలి యుద్ధనాటకము కొనువారికి యీ క్రింది పుస్తకములలో నేదేనుకటి సగము వెల కీయబడును.

పాదకావత్తాభిషేకము పా ల న	1 4	భక్తబాలరామచరిత్ర	1 0
సారంగధర	0 8	శ్రీశేవి	0 10
సరస్వతి	1 0	లలితకుమారి	0 10
పూర్ణము	1 0	పెద్దాపురసంస్థానచరిత్ర	0 10
కనకాక్ష (పాటలతో) చ కే	1 4	డిటో చిన్న తెనుగు	0 8
సతీతులసి	1 4	జాతక మర్మబోధిని	1 4
సంపూర్ణ రామాయణము	1 4	శుక్తిమతి	0 12
సంపూర్ణ ఉత్తరరామాయణము	1 4	చంద్రశేఖరము	1 0
బుద్ధిమతీవిలాసము	1 0	కర్ణ సామ్రాజ్యము	1 0
రసపుత్రకదనము	1 0	ధరణికోట	1 4
కీచకవధ	0 10	వ్యవహారచంద్రిక	1 0
		డిటా (తగ్గిపుధర)	0 4

షరా:— ఆర్డరుతో సగము సొమ్ముపంపవలెను.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు.

రాజమండ్రి.

రావర్తిబుక్కు డిపో

తెలకుప్పనివారిణి (157)

చర్మమైనందు తెలకుప్పలు వైపుకవలన పూచీగా కి దినములలో నయచును. శుద్ధ వనమాళికలచే చేయబడిన ఈ ద్రవము ఋషిశ్మయిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానిపో ధరకు చెందితలం చెల్లించబడును. బుడ్డి 1-3 పి. పి. ఖర్చుతో సహా రు. 3. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. G. O.

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్రమున్నవి.

లయవారు :

(8767)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఎ. ఎం. బి. సి. యం

మేజింగు డ్రెక్టరు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

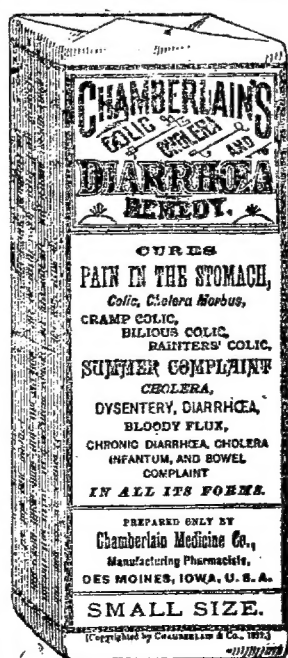
19, హార్నిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను.

క్యాలెండరు 1923

అ|| 3+2 సైజున ఆర్డుపేజరుమీద 90 మంది దేశనాయకులు, మధ్యభారత మాల కిరీటము ధరించినట్లు అందమయిన రంగులతో ముద్రించబడినవి. కాపీ 1కి 0-12-0 వర్తకులకు, యేజంటకు మంచికమీషను యిచ్చెదము. వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 434

ప్రదేశీస్టార్ 82 చైనాబజారు, మద్రాసు.

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనొప్పి

అతిసార

నివారిణి (2)

ఈ వధమును

సేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహణి,

అతిసారము, శూలనొప్పి,

పేగు సంబంధ మైన వ్యా

ధులు మున్నగునవి అత్య

ద్దుతముగా కుదురును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయ

మునకు దొరకును. 33

మహారాష్ట్ర అప్రెంటిస్ షిప్ రాష్ట్రీయ సభ

నేటి చర్య

జాంబాబాయి, డిసెంబరు 19:— సభారాలో సమావేశమైన మహారాష్ట్ర అప్రెంటిస్ షిప్ రాష్ట్రీయ సభ 'జేటిడి' మంత మొదలైన, ఈ క్రింది తీర్మానములు సభలోను ఆమోదించబడినవి. (1) సహాయోద్యమము దేశాభివృద్ధికి భంగకరమైన కారణమన గభవారు దానిని నిరసించెదర. (ఆసహాయోద్యమమునకు హురుగా సహాయోద్యమము అనియున్నది గాబోలు తలచియున్న వారి పొంతాటని తలంచెదము ఆ. ప. సం.) (2) జేటిడిలో చేసిన వైనను యంత్రములందు చేసిన వైనను స్వదేశ వస్తువులనే వాడవలెనని యాసభవారు అంతటికి సలహానిచ్చుచున్నారు. (3) నిమ్న జాతుల సమానస్థితికి దీనికొని వచ్చి బహిరంగ స్థలములకు వారిని అటంకములేక కానియ్యవలెనని యాసభ వారు కోరుచున్నారు. (ప్రభుత్వమువారు గూడ యీ హామీల పీటిపై చలయమునని గోరుచున్నారు. (4) నిమ్న జాతి పాఠశాలలను తగినంత ప్రభుత్వ పు అన్ని కాళులందు నంనుగట్లు చేయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని సభ వారు కోరుచున్నారు. (5) శ్రీ గురు మోలు మెంటు డిల్లై సంతకా రామోదము జూపుచు, నిమ్న జాతులను తగినంత యుగ కాళములు జూపవలయునని యాసభ, కాలిగ్లెజుము తెలుపకున్నందునను, ప్రాథమిక విద్యా కాసముపట్ల ప్రాతిపదికలను యాసభవారు వెలిబుచ్చుచున్నారు.

కొల్లాపూరు మహారాజాగారు అప్రెంటిస్ షిప్ సంస్కరణ సమావేశమునకు సభ్యులై వహించిరి. సభముగిసిన కర వాత ఖాత్రీ జగద్గురుగారూరు మహావేదు: కో మాతగింపబడిరి.

స్టీమరు రేట్లను తగ్గింపవలెనని కోరుట.

కలకత్తా విశోషణ సంఘమువారు స్టీమరు రేట్లను తగ్గింపవలెనని ఇచ్చి కేపు ప్రభుత్వమునకు పుట కొక మహాజనుల తయారు చేసిరి. పిమ్మట రేట్లు కొంతవరకు తగ్గింపబడినవి. కాని ఇంకను 10/20 0/0 వంతున తగ్గింపవలెననియు, ఈ దేశమున కుటుంబములతో నున్న వారికి తగ్గుదల లాభకరముగ నుండుననియు నిన్ను విందుకొనిరి.

యవరాజునిధి సంఘము

పై సంఘసమావేశమునకు సింధు: మీషను గా రభ్యుత వహించిరి. గౌరవ కార్యదర్శి నుండిన జార్జి బర్న్స్ యం. పి. గారిచరణమునకు సానుభూతియు యవరాజుగమన సందర్భమున విశేషకృపి సర్పిక మ్యునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులు జాంబాబాయి మహాతా, మీష కాలి పి. బి. ఈ. ఈ. పి. చకోర్, కి. కే. బి. బి. యే. హాన్స్ కామగారి కభినందనములు తెలుపబడినవి. ఇంజనీరింగు కళా కాలనిమిత్తమై యన్. జే. కాలివారికి 50 పేజులు, ఈదా హ్యూ వీరల యభివృద్ధిసంఘమునకై 10 పేజు 50 జమాగిర్ కొరారీ జి. పి. ఈ గారికి నానంగ తీర్మానింపబడినవి.

జాంబాబాయి సమ్మె యనంతర సత్తిగతులు

జాంబాబాయి తాతాకంపెనీవారు జీతముల తగ్గింపకుండుటకు దక్క పేరుమెటులకు పేసి నొప్పకొనలేదని ప్రకటించబడిన వార్త యసత్యమనియు, మరతులకు భంగము కలుగునట్లు కంపెనీవారు ప్రకర్తించుచున్నారనియు రాజీ నరతులకు భంగము కలిగించుచో తిరిగి సమ్మె చేయవలసి వచ్చునని చతుకలాలోగారు బైజవాద్ యం. యల్. పి. గారికి తంతి సంఘినియు ప్రేక్షియునియక కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

రెప్రెసెంటు డిక్సనుగారు

సరిహద్దు ప్రాంతముల కాల్పుబడుట

అలహాబాదు, డిసెంబరు 16:— 12 వ లేడి క్యాంపు నకు వచ్చుచుండగా రెప్రెసెంటు డిక్సనుగారు రాజముఖమారమున దోపిడీగాండ్రుతో కాల్పుబడి చనిపోయిరి. రెప్రెసెంటు బ్రూము హెడ్ గారికి కొంచము గాయము తగిలినది.

మరణమునకు కారణభూతు డెగు

నిందితుడు శిక్షించబడుట

తుపాకి సజాగ్రత్తగవయోగించి కి. కే. రామోదాధా చరణపాలగారి బంధువర్ణములొనివా రొకరియొక్క మరణమునకు గారణభూతుడైన రామ్ ఎప్పల్ సింగును నాకరునకు శిక్షతో జూల విడిపెట్టెను విధింపబడినది.

నవీన భారత యువకులు

జవహర్ లాల్ నెహ్రూ దేవదాసు గాంధీగార్లలో సంభాషించుట

మాస్టర్లు గార్లయను ప్రతిభా క్రమేక విశేషం ఇట్లు వాయించెను:—ప్రస్తుత యుద్ధమునందు, భారతీయ సాంఘిక, ఆర్థిక, మతవిమతములందు నిర్మాణవిధానమును గురించి సామాన్య పౌరుని దృష్టిపెట్టుండేటట్లు నాకు తెలిసింత కరణ ప్రాసేదించి, యావన భారతదేశమును బాగుగ వ్యక్తి రించు నిరువును యువకులను సతతమున పంపించు భాగ్యము గలిగెను. వాడు నాతో సదనముగ సంభాషించి, ఆ సంభాషణను గురించి నాకు తెలిసినంతవరకు వాయించుచుంటుంటున్నాడని నమ్మెదను. వీరిలో మొదటివారు జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు. ఆసహాయవాద నాయకులలో గొప్ప శక్తి సామర్థ్యములు గల మోతీలాల్ నెహ్రూగారి పుత్రుడు రెండవ యరను, గాంధీగారి కన్య పుత్రుడగు జేవదాసు గాంధీగారు.

వారి వెక్కడ కలిసికొంటిరా? అతను కాశాగారమునందే. నాస్నేహితుడగు తెలుగు నూకరింపెందెంటు నన్ను వారికి పరిచయ మొనర్చెను. అతని సహాయములన నేను వీరితో సంభాషించ వలసి గలిగెను.

జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారికి 30 వత్సరముల వయస్సుండును. అంతకంటె చిన్నవాడుగా గావించును. ఈతడు హాస్య యందు విద్యుత్తులవలె. అంగ విశ్వవిద్యాలయమునందు పట్టభద్రుడయ్యెను. బారిష్టరు పరీక్ష నిచ్చెను సామాన్యమున కొలది కాలమునకు పూర్వమే తనదేశమునందు న్యాయవాద వృత్తి నవలంబించుటకు తిరిగి వచ్చెను. అతని తండ్రికి చాలా ప్రాక్టీసు గలదు. కావలసినంతవరకు గలదు. అందుకు తగినట్లు చేయించుచుండెను. ఈ ఇరువురిలో పుత్రుడే ముందుగా గాంధీ

గారి యుద్ధమునుచే ప్రేరేపింపబడెనని ప్రవాసాహ్వానము తెచ్చుకొనుట. పుత్రుడు నిరాదంబరజీవితమును గడపుచు నాటి యోధులమునందు పరిశ్రమించుచుండగా తండ్రిగూడ నీ మతము లోనికి గలసెను. చిన్నతనమునుండియు జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారి మృదయమున, దేశమున కేదో యొనర్చునలెనను దృఢవాంఛ యభివ్యక్తియందుండెను అతడే తెలిపెను. గాంధీగారి యుద్ధ మునాటికి నిశ్చిత కథమును జూపెను. అప్పటినుండియు నీతడు తన సుఖముల నన్నిటిని వజ్రముగ నెను. న్యాయవాద వృత్తిని విడిచివేసెను. తుదకు కాశాగారమును స్వీకరించెను. ఇదియంతయు దేశీయులందు బాటియొద్దొద్దమును న్యాయపిత జేయుటకే త్యాగము గావింపవలెనన్న ఇష్టతీక్షణత నాతనిని బలముగ నాదరించి యుండెను. అతనికి అంగ్లేయుల నీవ అపరిమితమగు ద్వేష ముని కేదీవరకు వింటిరా. అనియు, దిది ఇనుమంతయు నాకు గానింపలేదు. ఇండియా, ఈజిప్టు, మొసకోమియా దేశముల ప్రజలు “మీకు మాకువద్దు” అని అరచుచున్నను, దానిని వినుకొందే నే ను మా దేశములయొక్క రక్షకులమని జెప్పకొను అంగ్లేయుల వధనము లాకని నుడ్రేక ప్రాంతమున జేయును. ఈతడు మేధావి, మంచివాగలిగెను, దేశభావము ముగలవాడు. వివక్ష స్వరాజ్యమును గంపాదియవిధమున గలిగించియు, సంపాదించినతనవార నేమి జేయునదియు ఈతనికి బాగుగ తెలియవని నాకు గానించలేదు. ఈతనియొద్ద నెలపుపుచ్చుకొనిన తరువాత దేవదాసు గాంధీగారి వద్దకు జరిగెను.

దేవదాసు గాంధీ

ఈబాలుని వయస్సు 22 వత్సరములు. ఈతడు జీవితము నంతను తనతండ్రియొద్దనే గడచెను. విద్యనుగూడ నాతనియొద్దనే గడచెను. తనతండ్రివలెనే యీతని యొద్ద గూడ నెట్టిదాంధికత మును లేదు. ఈతనితో ప్రసంగించిన యెడల నాతడు చాల తెలివినవాడనియు, ప్రతివాడును తన పుత్రుల కట్టిబుద్ధి వైభవము నపేక్షించుననియు తెన్నుగలను. తన తండ్రియొక్క సిద్ధాంతముల నన్నిటిని అంగీకరించును. కాని అంతటికనూపముగారు. పరిశ్రామిక పద్ధతి ఇతనికి ఇష్టంరాదు. వానిని సాధ్యమయినంతవరకు తప్పించుకొనగోరును. కాని వానిని సంపూర్ణముగ భారతదేశము పరిత్యజింపజాలవని అంగీకరించును స్వరాజ్యరూపమును గురించి ఈతనికిగూడ నిశ్చితాభిప్రాయ మున్నట్లు గానరాదు. భారతదేశమంతయును స్వయం సమృద్ధిగో నుండవలెననియు తనకు నాకలసింపెట్లు తయాకు జేసికొనగలిగి యుండవలెననియు తెలిపెను. భారతదేశము, తననాకాలము లను తనస్వలాభము కొరకుగాక, ఇతరుల నాదరింపట కొరకు తెంచుచుండునలెనని ఈతడు తెలిపెను. ప్రస్తుతము ఇతరదేశములనుండి జేస్తుండుకొనునన్న వస్తువులను తనదేశమున చేసికొను నీతిని భారతదేశము ముందుపొందువలె నని నుడివెను. “స్వయంసమృద్ధి”నుండలే నను నాదికము అపాయకర మయినది. మీరు విశ్వాసమును గడవరచినయెడల సత్యమును విశ్వాసమును గను బరుకు అపవన్నమును కనుపరచిన అపవన్నమునే కనక తురగి నేను కుడిచిదిగి. ఈవిషయమును కొన్ని మాటలతో నంగీకరింప జేవదాసు గాంధీ సిద్ధమునందెను. ఇది అతనికికొంతనూతనముగ గానించెను.

ఆ మృతాంజనము
నుందర మైన 1923 ఉరయోగమైన

శ్రీ రాధాకృష్ణుల క్యాలండరు

విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది

క్యాలండరు నెల 1-కి 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0

వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును.

ఆ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము

ఆమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు, బొంబయి.

విద్యావిమతమునగూడ నాతడు చాలట్లుండలెనని నుండెను. జీవితభావల, జీవితవిద్యను గలపరలయును అంగ్లేయుల నభిమానవిద్యగ నుంచవలెనని ఆతనిభిప్రాయము. విశ్వవిద్యాలయమునందయును అంగ్లేయును నిష్పంధవిద్యగ ప్రవేశపెట్టవలయునని నూచించెను. అంగ్లేజులతోనుండల ప్రాశ్నాత్మకభావమును తెలిసికొనుటకు నీయలెదని తెలిపెను. అతనికంటెదేయ అంగ్లేజుల సహాయమునకే బాల్బాయిని గురించి చదువగలిగ నని జూపెను. అట్టివానినిజేతభావలలోనికి పంపరన మొనరింపవలెనని యీతడుతెలిపెను. అంగ్లేయులను ముఖ్యగంధములతో సగమయిన జేతభావలలోని కొంచుటకు మూడుకరములు కట్టునని తెలిపెను. అప్పటికిని నాతడు అంగ్లేజులను నిష్పంధముగ నొనర్చుట కంగీకరింపలేదు.

మతాచారములు

“మతము” అనగా నాతని అభిప్రాయ మేమియో తెలిసికొనగోరినది. అందుచే, తెలుసునం దోఅసహాయవాదతైము జరుగు, తెలుసునూరెండెంటు నకునుగలిగిన వివాదమును గురించి ఆతనికి తెలిపెను. ఉదయము 7 గంటలకు పని ప్రారంభింపవలెనని నూకరింపెండెంటు జేసుకుంటిని గోరెను. ముందు తన దండుకప్పొక్కనలను గావించుకొన వీయండిన యెడల నన్ను చేయుటకు ఆ జయకు ఖయిదీ సన్నద్ధతను గన్నరచెను. అందుకు నూకరింపెండెంటున కట్టియభ్య తరమును లేను. కాని ఆతడు స్నానమాచరించిగాని దైవప్రార్థన గావించజాలడు. మూసిపోటీ వారుగలంతాపుక తైములోనికి నీరువదలుటలేదు. అందుచే 7-30 నిమిషములపూర్వ మాత్రమే ప్రార్థనలు గావించుకొనజాలరు. ఇట్లు45నిమిషము లాలగ్యముగా పనిలోనికి వెళ్లుచుండెను. అందుచేనూకరింపెంటు, స్నానమొనర్చుటకు పూర్వము ప్రార్థనలు గావించుటకు నిజమైనయభ్యంతర మేమియు నుండజాలవని నుడివెను. అట్టి పరిస్థితులందు నూకరింపెంటుతో సామగ్ధాతిజాపుయంటిని నుడివెను తాను జైను సిద్ధియందున్న యెడల నిట్టి అభ్యంతరమును లక్ష్య పెట్టననియు అయినను దాను జైనుతో సామగ్ధాతి జాపు యంటినియు జేవదాసు గాంధీ తెలిపెను. మతాచారములను దగ్ధుడనగుననింపవలెనని ఆతని నమ్మకము మతాచారముల ననుసరింపక వేరుండి తాను చాల మరీభక్తిగలవార ననియెపు వారి చర్యను విడిచిరనకు అనుమానము గలదని తెలిపెను. పాశ్చాత్యదేశములందు చరిత్రకే తెల్లవారిసంఖ్య తగ్గుట వాడగా నిజముకు మరీభక్తిచారయందు నశించెనని ఆతని భిప్రాయము అన్ని ఆచారములను నిర్వర్తించుచు గొప్ప మరీభక్తిగలవారమని ప్రకటించుకొనువాని ఒక మతగురువు అనుమానించెనని నేను తెలిపెను. కృత్రిమముగ మరీభక్తిని దానిపలికములవలనను అని ప్రకర్తన నాతని చర్యలనను శరీరీ ం ప వ లె న ని అనుభవ్య తెలిపెను. జేవదాసుగాంధీ ఈపరీక్ష యొక్క మైనద నిఅంగీకరింపెను కాని ఆచారములను మానుట యొక్కము నాతని తెలిపెను మనమతభావలయభిప్రాయముగూడ నదియే.

ఇంగ్లీష విధముగా తరువాత, నాతని ప్రవీణతలన్ని “భారతదేశమునందు మత నైతిక విద్యను గురించి మీరేమి జేయదలంచి పాశ్చాత్యవిధానమునందు, విద్యాభివృద్ధి మరీవిద్య యందు స్వాతంత్ర్యము నొనగుటకు మనస్సు నిర్ణయమునందు భేదాభిప్రాయము గలదు. కాని శ్రీ గాంధీ పునరుద్ధరణ ప్రతిష్ఠాత్రియు తనకు దాని ప్రతిమతయమును నూత్రమును విచారించుకొని అంగీకరించుటకును త్రోసివేయుటకును స్వాతంత్ర్య ముండవలెనని అందరు కేరీభవించిరి ఇందులకు చాలపూర్వాచారములు తాము రగులుటకు సుదయములేను. భావనాస్వాతంత్ర్యము అన్నిటికంటెను విలువగలది. మీరు దీనినంగీకరించెదరా? అనిప్రశ్నించెను ఆతడు దీని నంతవర కంగీకరింపలేదు. కొన్ని పుస్తకములను దేశభావలలోనికి తూపుటకై నాతడు దంగీకరింపలేదు.

“మాబాతి యింకను విద్యాభ్యాసముం దున్నది. బాగ్మత్య గమండుట మంచిది” అని నుడివెను.

ఇది బాగుండ లేదని తెలుపుచు నెలపు పుచ్చుకొని వెలుపరికివచ్చెను. ఆతడు 18 నెలలలోను 5 నెలల కాశాగార వాసు యను గడచెను. ఇంగ్లీష కల్పి మూరన అతనిని జైలుయందుంచ నకర్తము లేదని ప్రభుత్వము వారు భావించెదని నమ్మెదను.

కావలెను - ఆంధ్రపండితుడు

చెన్నపురియందు చిన్న బాలికకు వదుపుచెప్పుటకు సంస్కృతాంధ్రములందు చక్కని పాండిత్యము గల పండితులొకరు గావలయును. వేతనము యోగ్యతానుసారము. వలయువాగు యోగ్యతను తెలుపుచు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

ఆంధ్రపండితుడు,

రె.టాలహాసు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

నోటీసు

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా పెడ లింగాలగ్రామ కాపుడును నూడోల్లి కొట జ్యూగారేర గురు మెనలింగాల అగవారములోనియల్లెపూడి వెంకట్రాయుడుగారికల్ల మడుపల్లి వీరయ్య గార్యకర్తల జీరాయిటి పుట్టి బొంగుల నుమారు య 72.0 ల కల్లపుమూనిని 40000 లకు విక్రయించుట నూకావాడిగా 22-10-1922 తేదీని యేర్పరచి యానుదరించి అదుకుభిన్నముగా యెలైనను పదవ వీరయ్యకల్ల ప్రజాము గొండ్లి యెడల సదకు చినియోగము సదకు అగ్రమెంటు వైద్యులవలె నేరడన్ని అంభకను తెలుసుకునేది.

గూడవల్లి కోటయ్య నిశాని.

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

పుల్లంపేట ప్రాజెక్టు

డి. టి. కేశరాజులు నాయకులుగా

ప్రశ్న 602:—(1) పుల్లంపేట ప్రాజెక్టు పరిశోధన ఎప్పుడు జరిగినది? (2) ప్రాజెక్టున కంప్యూటేషన్ వంతు వేరు వడియ. అందుకేన నెలకొన్నది సాగులోనికి వచ్చును? (3) ప్రభుత్వమునా రింకెవారు దానినెందుకు ప్రారంభించలేదు? (4) దిన్నెరు చేసినందు ఇంతకంటే లాభకరమైన ప్రాజెక్టులు గానించినా (5) అవి ఏదో ఎంతకంటే మునునా. (6) ఈ ప్రాజెక్టు చేయినా ప్రారంభించబడదా? లేనియెడల కారణమేమి?

జి:— (1) 1905 లో ప్రారంభమయ్యెను. (2) ఇ దుకు 66.80 అక్షరముల నుంచినా చేయబడిన 70 వేల ఎకరములు సాగునగును. (3) పరిశోధనల కలన నిది యంతలాభము లేదని తెలియరచ్చెను. (4) (5) క్లికేంద్రి స్ట్రీటుమెంటుకలన తెలియదు. (6) ఈ ప్రాజెక్టు

ప్రాజెక్టు	అక్షరములు	విస్తీర్ణము	ఎకరములు
1. పొన్నె కడపపల్లా	42.08	10000	వల్లం 17800 మె క.
2. లోయసాగివేరు	2.85	4164	మొదటిపంట 10000 రెండవపంట

3. అన్నదామన్నార
,, అనంతపురం 22.84 14250
4. దొంగల్లు ,, కడప 16.65 1001
5. బొగ్గేరు ,, తెల్లూరు 9.48 1688
6. యెల్లనూరు చెరువు అనం 2.66 1642
7. ఇల్లోడ ప్రాజెక్టు అనం 8.60 732

(6) 2, 3, 4, 5, 6 లు పరిశోధనలు గావుగాన వదిలివేయబడినవి. 1 వ వింగిల్ విచారణయందున్నది. 6 వది వదిలేయబడుచున్నది.

వ్యవసాయము

606 ఎ. టి. పాపయ్య నాయకులు:— మోడల్ కలెక్షన్ సాఫ్ట్ వేర్ లు బిల్లులందు ప్రత్యేకముగా తీసుకుంటే వాని నవలంబించి చదివేవారు ఉంటారా?

జి:— అందుకంటే తెలియదు.
ప్ర:— ప్రభుత్వమునా వివరములు తెప్పించెదరా?
జి:— ఈ వివరములు తెప్పించుటకు చాల శ్రమము వ్యయమున గలుగును.

కోశాయి నీటిపనతి

606 వైస్రూట్, 10 వ కలెక్షన్ లులోను ఎన్ని పట్నము లందు కోశాయి నీటిపనతి తీర్చవలసినదని ప్రశ్నించెను.

జి:— ఏలూరు, ఈశోడు, మచిలీపట్నములందు ఉదయూ ప్రదేశములు

ప్రశ్న:— కోశాయి నీటిపనతి తీర్చవలసినదని ప్రశ్నించెను. 609 ప్ర:— బరం పురజిల్లాలోని బరంపురము, ఇచ్చాపురము తాలూకాలయందు ఉదయూ తెప్పవలసినది. (జి. బి. 105). అట్టితర ఉదయూ ప్రదేశముల జిల్లాలోని దెరులకు గానినామట లేదు?

జి:— భువనం, ఇనసంఖ్యలు తెలియి తెలిపిన విషయము నిజమని ప్రభుత్వమునా తెలుసు లేదు.

ప్ర:— తెం 103 జి. బి. సురేంద్రాశే యని ప్రభుత్వము నా రి: గిరించెరా?

జి:— ఇందుకు సోటిసు గారలెను.

ఆంధ్ర గిర్వాణ విద్యాపీఠము

వేద శాస్త్ర పరిషత్తు
ముక్కోటియే కాదని

1922 సం॥ రం డిసెంబరు 29, 30, 31 తేదీలను వేదశాస్త్రములు, వేదాంగము, మృదంగము, ఘోష, సన్నాయి వీనియందు పరీక్షలును సత్కారములును జరుగును.

సుప్రసిద్ధులగు గానకళావిశారదుల సంగీత కాలక్షేపము
మహాద్రాభిషేకము, సహస్రకమలాద్వన, లక్ష్మీప్రభాట, ఎల్లరును వచ్చి చూడందగిన తరుణము.

మదరాసు శాసనసభ

మంగళవారము మధ్యాహ్నము

భర్తాదాయముల బిల్లు - సెలెక్టు కమిటీ

నియమించబడుట

మలబారు కేసుల విచారణ బిల్లు ఆమోదించబడుట

నిన్నటిదినము వలసరావంతరము శాసనసభ్యులు సమావేశమై భర్తాదాయములబిల్లుపై చర్చ ప్రారంభించి.

రా॥ బి. ఎ. యన్. కృష్ణారావుగారు వరల మాట్లాడుచు ఈ భర్తాదాయములయందలి పెచ్చుమెత్తులను వివిధములను కృత్యములకచ్చుతో చట్టమునందే సంపూర్ణముగ నూచించుట తుక్త మని చెప్పిరి.

విజయభాను మొదలిగారు బిల్లును ఆమోదించుచు భర్తాదాయముల పరిపాలన సందర్భమున అనేకులు కోర్టుల కచ్చుచున్నా రనియు ఈభాగ యా బిల్లుకల్ల కొంతవరకు ఆ త మొందు ననియు చెప్పిరి.

తరతరములనుండి భర్తాకర్తలగు నన్నవారిపట్ల ఈ బిల్లును అనువర్తించుటకు వ్యాజ్యము కదని సీ. వి. యన్. నరసింహారాజుగారు చెప్పిరి.

మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరము

గౌ॥ పాపయ్యగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఇట్లు చెప్పిరి:

ఈ బిల్లునకు అనుకూలమైన శాసనసభ్యు లొసగిన ఆదరణకు వందము లభించుచున్నాను. భర్తాదాయముల పరిపాలన విషయమై తగు చట్టమును నిర్మించవలయునని గడచిన 50 సంవత్సరములనుండి పలువురు ప్రయత్నములు నడపుచుండిరి. కాని ప్రభుత్వమునా విషయములందు జోక్యము కలననేనికొనబట్ట వెనుకీయునుండి. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వ నిర్వాణమునందు కొంత మాన్యుకలిగినందున బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు వీలైనది; ఇదియే ప్రభుత్వమునా మాట యా బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు అంగీకరించి యున్నాడు. ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినందులకు పలువురు నన్ను అభినందించారు. ఈ అభినందనములకు పొందుటకు యా బిల్లును రాయచేసిన సంఘమువారును ఆందు మాఖ్యముగ కార్యదర్శిగారు గోపాలస్వామి అయ్యంగారును పాత్రులు చెప్పుచున్నాను.

వెన్నపురియందలి ప్రతిపాపములను ఈచట్టపు పరిపాలనముకు లోనగునట్లు చేయలేదని పలువురు ఆక్షేపించారు. ఈసందర్భమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కొన్ని ఆక్షేపణలను నూచించియుండుటచే ఇట్లు చేయవలసి వచ్చినది. ఈ విషయము గురించి సెలెక్టు కమిటీవారు ఆలోచించెదరు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సలహాల ననుసరించి మనామృదీయ ప్రతిపాపము ఈబిల్లునందు చేర్చబడలేదు.

కమిటీలయందు సభ్యులను నియమించు విషయమై కొందరు ఆక్షేపించారు. సభ్యులను నియమించు కఠికార మొకరి కుండుట అనవరతమని నా ఆభిప్రాయము. నే నెల్లకాలము మంత్రిగనందగ శాసనసభ్యుల విశ్వాసముకు పాత్రులైనవారు మంత్రిలుగనందెదరు. ఇట్టి మంత్రిల రాయముల విషయమై ఆక్షేపణల నూచించుట వ్యాజ్యముకాదు. అయినా ఈ విషయమై మాడ సెలెక్టు కమిటీనా రాలొచించెదరు. మతావతుల విషయమై కొంత చెప్పెదను. చత ఆదాయముల పరిపాలన సందర్భమున యా సంఘములకు కొంత అధికారముండునని గాని మతాధికారుల హక్కుల స్వాతంత్ర్యమునకు ఎట్టిభంగము కలనదు కావున కొంతమంది సభ్యుల ఆక్షేపణలు గలనవచ్చుములు గావని ఆభిప్రాయ పడుచున్నాను. ప్రాచీన కుత సాగ్రవ దాయముల కట్టభంగము కలనగనంద బిల్లు పరిపాలించుటకు యునని బిల్లునందే నూచించబడినది. ఇంతకు లోపము లన్న సెలెక్టు కమిటీవారు వాటిని కలిపించెదరు. సభ్యులకు తిరుగ వందనము లభించుచు నేను విరమించుచున్నాను.

బిల్లును ప్రవేశపెట్టడయినను తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడినది.

సెలెక్టు కమిటీ

ఈబిల్లును పరిశీలించుట యాక్రింద పేర్కొనబడిన శాసన సభ్యులను సెలెక్టు కమిటీని నియమించబడునని గౌ॥ పాపయ్యగారు ప్రకటించిరి:—

రా॥ బి. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు సీ. వి. రామ స్వామిఅయ్యంగారు, కె. టి. కేశరాజు, జి. బి. యం. రామచంద్రారావు పంతులు, డాక్టరు నరేంద్రమొదలి, టి. ఎ. రామలింగం కెట్టియార, వి. మునుపామి నాయకులు, టి. సోమకుందర మొదలి, కర్. మ. త్తయ్యకెట్టి, ఎ. రామస్వామి మొదల, వెంకట నాయం, సీ. సి. ఎత్తిరాజుల నాయకులు, జి. బి. కృష్ణమనా యరు, రామనాధరాజు, తనికాచలంకెట్టి, అంజీదుప్రసాదు, నరసింహారాజు, మత్తుమాణిక్యచారి, సీ. మధుపీల్, టి. యం. శివబాంపీల్, టి. నంబెనూరుకెట్టి, యల్. ఎ. గోవిందరావు నయ్యంగారు, జి. బి. అనుజాచలమొదలి క గోపాలకృష్ణయ్య, సీ. రామలింగారెడ్డి, గౌ॥ పాపయ్యగారు.

ఈతీర్మానము గౌ॥ రెడ్డినాయుడు గారిచే బలపరచబడి శాసనసభ్యులచే ఆమోదించబడినది.

ఇరిగేషను బిల్లు

ఈబిల్లుపై చర్చ కొంతకాలమువరకు ఆవకలయునని పలువురు కోరియుండుటచే ఈబిల్లు జనరలసమావేశమునందు ప్రవేశపెట్టబడునని గౌ. క. శ్రీనివాసయ్యంగారు తెలిపిరి.

మలబారు కేసుల విచారణబిల్లు

మలబారు కేసులమునకు సంబంధించిన కేసులను పరిష్కరించుటకు మలబారు అర్జినన్ను ననుసరించి ప్రత్యేక వ్యాఖ్యానములు ప్రత్యేక వ్యాఖ్యానికారులు ఏర్పరుపబడిరి. ఈఅర్జినన్ను నందు నూచించబడిన కాలము అంత మొదలగా నే ఈ కేసులు సాధారణ వ్యాఖ్యానములందు పరిష్కరించబడవలసియుండును. సాధారణ వ్యాఖ్యానములందు కేసుల విచారణ మిగుల ఆలస్యమగును. కావున ఇట్టి కేసులను ప్రత్యేకము విచారింప వీర్చులు చేర్చబడుట మొదటికి తరగి మాబట్టియులకు ప్రత్యేకాధికారముల నియ్యటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారములను కలగ లేదు వలయునను ఉద్దేశముతో ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది.

గౌ॥ నాపుగారు బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి.

బిల్లును బలపరచుచు మలబారుయందు విప్లవసంస్థలకు అనేకులు కారాగృహములందు దుండదెరియు వారిపై నేరమును రుజువు చేయుట అవగరననియు, అవగరముగ అనేకులను కారాగృహమునందుండుట వ్యాజ్యము కావనియు, కృష్ణమనా నాయకు, ప్రభాకరతంపకు గారు చెప్పిరి.

బిల్లును ప్రవేశపెట్టకల ము నను తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

బిల్లు ఆమోదించబడుట

ఈ బిల్లును పరిశీలించుటకు సెలెక్టు కమిటీ ఆక్కర లేదనియు బిల్లును శాసనసభవారు ఇచ్చితే పరిశీలించునట్లు అధ్యక్షులు అనుమతి నియ్యగలయుననియు గౌ॥ నాపుగారు కోరిరి. అధ్యక్షులు అనుమతి నొసరిరి.

బిల్లుభాగములు వరుససభ్యులచే ఆమోదించబడినవి.

కడపకు సభ్యులు బిల్లును సంపూర్ణముగ సామోదించిరి.

పరిశ్రమలబిల్లు

పరిశ్రమల బిల్లును పరిశీలించుటకు నియమించబడిన సెలెక్టు కమిటీవారి నివేదికమును గౌ॥ రెడ్డినాయుడుగారు ప్రవేశపెట్టిరి.

బిల్లుపై చర్చ ప్రారంభ మయ్యెను.

బోర్డునందు లోలునర్తక సంఘములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండవలయు నని ఈస్థాను సామోదుగారిక సురణ ను ప్రకటించిరి. బోర్డునందలి స్థానములు స్వయముగ నున్నవనియు ఇట్లు ప్రత్యేక సంఘములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొనగుట సాధ్యము కాదనియు ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియమించునపుడు ఇట్టి నర్తక సంఘముల హక్కులను గమనించెదరనియు గౌ॥ రెడ్డి నాయుడుగారు చెప్పిరి.

ఈస్థాను సామోదుగారు సురణను ఉపసంహరించుకొనిరి.

ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియమించునపుడు బిల్లుల యంతలి నర్తక సంఘముల హక్కులను గమనించవలయు ననియు వాటికొరకు తెండుస్థానములను ప్రత్యేకించ వలయు ననియు కె. గోపాలకృష్ణయ్య గారు సురణను ప్రకటించిరి.

ఈవిషయమై ఎట్టివాదానము చేయుటకు వీలలేదనియు ప్రభుత్వమువారు అన్ని విషయముల పరిశీలించి సభ్యులను నియమించెదరనియు మంత్రిగారు తెలిపిరి. సురణ ఉపసంహరించుకొనబడినది.

అంతటితో సభ ఆపుటకు చేయబడినది. మలబారు శాసనసభ నేటిదిన ముదయము 11 గంటలకు సమావేశమగును.

గాంధీ ఆశీర్వాదము చేసినట్లు ఒక వార్తాపత్రికమునా
 స్థిరపరచి నందున నతడీయిన లోకస్థుడుగా
 నుండుట కర్పణగాదుగాన అతనిపేరుకు ప్రభుత్వములోనుం
 డొట్టిపేరుకలెనని కాశానుభుమువా దుత్తరపురేటి. నవంబరు
 10 వ తేదీన జరుగుచున్న మెంటు గంధి మేనూ టో నిరవతరము
 అతని బాండ్లను పీగ్రేవీడ్డంబునకులెను. దాంకనది ముగ్ధీమునా
 జడ్జిలకును తక్కిన జుస్టిస్లకునూర్తు శ్చరు ను, జనవరి 10 వ
 ది కాన్సిల్ మేను లెంపవలెను. ఆ నూతి కాన్సిల్ కు డి రెన్సు
 ఉత్తరముగాకా తెలుపవలెను. అని గూడ కాశానుభుము
 వారు అజ్ఞాపించిరి. నవంబరు 10 వ తేదీన జరుగుచున్న మెంటు
 లో గూడ వా ఉత్తరపు స్థిరమునకుదెను (బోంబే ప్రాంతము)

భారతదేశీయ మహాసభలు

కాంగ్రెసు, ఖిలాఫతు, ముస్లిం, హిందూ, సాంఘిక, మహాసభలు మున్నగు
నవ 26 వ తేదీ మొదలు 31 వ తేదీ సాయంకాలమువరకు జరుగును
21 వ తేదీని ఆధ్యక్షునిరాక ఊరేగింపు మున్నగునవి జరుగును

గయా స్వరాజ్యపురోహి బాంకి- పోస్టాఫీసు- తెలిగ్రాపు ఆఫీసులు పెట్టబడెను

22 వ తేదీని భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరుగును

23-24-25 తేదీలను విషయనిర్ధారణసభ జరుగును

24 వ తేదీని ఖద్దరుప్రదర్శనము ప్రారంభ మగును

26 వ తేదీని కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రారంభ మగును

ప్రతినిధుల రాక

స్వరాజ్యపురోహి, డిసెంబరు 19:—దేశమునం దన్ని
రాష్ట్రములనుండియు గల జాతీయముల ప్రతినిధులు వచ్చు
చున్నారు. స్వరాజ్యపురోహి 400 మంది ప్రతినిధులకు
మాత్రమే బస లేర్పరచబడెను. తక్కినవారి కందరికిని షట్టణము
కంటే బస లేర్పరచబడెను. షట్టణము సభాస్థలమునకు రెండు మైళ్ల
దూరముననున్నది. స్వరాజ్యపురోహి నే బసల లేర్పరచగోరుచు
చాలమంది ప్రతినిధులు తంతివారల కంటికి గాని ఆచట స్థలము
చాలమందల వారిలో కొందరికి షట్టణముకంటే బలము ఎక్కువ
బడునని తోచుచున్నది.

మోటారుబండ్లు

షట్టణమునుండి సభాస్థలమువరకు రాకపోకలకు బండ్లు
విస్తారముగా లేవుగాని 15 మోటారుబస్సులను ప్రత్యేకముగ
అదైపు తెప్పించట కేర్పాటు చేసిరి. ఇవిగూడ చాలవుగాని
కోడ్లు యిరుకగను మెరక షట్టణముగను దుమ్ముతో నిండియు
నున్నవి. అందువలన బండ్లు విస్తారముగ నడువ వీలులేదు.

ఆధ్యక్షుని రాక

ఆధ్యక్షుడు జేతబంధు చిత్రరంజన దాసుగారు తక్కిన
మఖ్యులకు కలవలదగు 21వ తేదీ గురువారమునాటికి వచ్చెదరు.
ఆ తేదీ మొదలు బండ్లకు ప్రయాణికులకు రాకపోకల రద్దీచాల
పెంచుగానుండును. ఆరెడ్డిలో అపాయము లేమియు లేకుండ
సభలు పూర్తియగునని ఆదిగాపు ఆధ్యక్షు మేయగును.

ఊరేగింపు

ఆధ్యక్షుడు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూను హాంకీఆబ్దుల్
ఖాన్, ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, గాడ్మున్నగు నాయకులు
ఆధ్యక్షులలో కలకత్తానుండి చాలమంది ప్రతినిధులును 21వ తేదీ నే
వచ్చెదరు. వారు రాగానే ఊరేగింపు ప్రారంభమగును. రైలు
స్టేషనునుండి బయలుదేరి మఖ్యమూర్తులగుండ పాఠశాల (డి
ప్రెట్టన్ హాల్) వద్ద నున్న శంభుబంగాళావరకు ఊరేగింపు
సాగును. ఆ బంగళాలో దాసుగారికి బస ఏర్పరచబడెను.
తక్కిన నాయకులు 22 వ తేదీ ప్రదయమునకు వచ్చెదరు.

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

కార్యసంఘసభ 22 వ తేదీ ఉదయమున 10 గంటలకు
సన్మానసంఘమువారి కార్యాలయమున జరుగును.

విషయనిర్ధారణ సంఘసభ

22-24-25 తేదీలను విషయనిర్ధారణసంఘసభ జరుగు
ను. ఆ సభలో కాననసభలకు వెట్టబడుగూర్చిన చర్చయే ప్రధా
నాంశముగా నుండును. కొన్ని రాష్ట్రములలో కాననసభలకు
వెళ్లగోరువారి నే గయా కాంగ్రెసుసభకు ప్రతినిధులుగా ఎన్ను
కొనుటచే కాననసభలకు వెళ్లగోరువారికి మరల కొంత ఆకలిగి
నది, గాని వెళ్లగూడదను నాయకులును వారిపక్షమున నున్న
వారును ఆధికసంఖ్యాకులుగా నుండుటచే వెళ్లవలెనను వారి
కంతయును ప్రతిఘటించుగా నే కనబడుచున్నదిగాని విషయనిర్ధా
రణసభలో బహుగలవరకులకు ఏమో ఒకవిధముగ సమాధానము
కలుగవచ్చు నని ఆశించుచున్నారు.

బీహారు రాష్ట్రమువారి అభిప్రాయము

రెండు కక్షలవారు దెబ్బపు విషయములను సాంతముగ
జనకలెను, అని బీహారు నాయకులును యితరులునుగూడ నభిప్రాయ
పడుచున్నారు. కాననసభలకు వెళ్లవలెనని స్పష్టముగ తెలిసిన
జయకరు సటరాజుగార్లను బీహారు ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొను
టయే యిందులకు నిశ్చయము ఇటీవల
జరిగిన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభలో కాననసభలకు వెళ్ల
గూడదను తీర్మానమునే హెచ్చుమంది ఆమోదించిరి. కాని
మొత్తము 100 మంది సభ్యులలోను, 53 మంది కాంగ్రెసు

కార్యములం దుండుటచే ఆనాడు 50 మంది సభ్యులు మాత్రమే
సభకు వచ్చిరి. విషయనిర్ధారణసభలో చర్చ జరుగుచున్న
పుడు దాసుగారి మనోభావ మెటులుండునో యని చాలమంది
యూహించుచున్నారు.

ఎటులైన నిరుత్సాహమును తొలగింపవలెను

ఏదీ ఎటులైనను అసహనోద్ద్యమమునందు కొన్ని నెలల
నుండి జేతమున వెలకొనిన నిరుత్సాహమును మాత్రము లే పుక
తొలగజేయవలెను. అధికారాసామును కలిగించి ఉద్యమమును
కొనసాగించ వలెననియే ఎల్లవారును తలచుచున్నారు.

కాంగ్రెసు మహాసభా ప్రారంభము

26 వ తేదీ సోమవారము నాడు మధ్యాహ్నము 2.00
గంటకు జేత కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రారంభమగును. అది మొ
దలు 80 వ తేదీ సాయంకాలమువరకును జరుగును.

ఖిలాఫతు మహాసభ

ఖిలాఫతు మహాసభ దాక్టరు అహ్మద్ గారి ఆధ్యక్షత
క్రింద 27 వ తేదీ మంగళవారము నాడు ప్రారంభ మగును.
29 వ తేదీ సాయంకాలము వరకు ప్రతిదినమును సాయంకాల
మున జరుగును.

ముస్లిము లీగుమహాసభ

ఈసభ కథ్యక్షు తెహ్ లియతెను. 29-30 తేదీలను
సభ జరుగునని మాత్రము తెలిసివది.

హిందూమహాసభ

ఈసభ 30-31 తేదీలను జరుగును.

ఖద్దరుప్రదర్శనము

ఖద్దరు ప్రదర్శన మునకు బహుశా 21వ తేదీని దాసుగారి
జీగరు ప్రారంభోత్సవమును నడిపెదరు. ప్రదర్శనము 31వ తేదీ
సాయంకాలమువరకు జరుగుచుండును.

ఇతరప్రముఖములు

శ్రీచతి : మ్రోబాయి, శ్రీచతి సహోజనీదేవి, కల్పద్రు,
జితభాయి వంటలు, కల్లభాయిపంటలు, ఏ.రంగస్వామయ్యంగారు,
దాక్టరుమాంజీ, అన్నే గార్లగూడ 21 తేదీ వచ్చెదరని తెలి
యచున్నది.

సాంఘిక సమావేశము

ఎమ్ ఆర్. జయకరుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సాంఘిక
సమావేశము జరుగును. బీహారు కాననసంఘసభ్యుడు రాయ
బహదరు ద్వారకానందదాసుగారు సన్మాన సంఘాధ్యక్షు
లుగా నుండురని తెలియుచున్నది. తేదీయంకన నిర్ధారణకాలేదు.

బాంకి-పోస్టా తెలిగ్రాపు కార్యాలయములు

స్వరాజ్యపురోహున బీహారు బాంకివారిక కార్యాలయము
నేర్పరచెదరు. 20 వ తేదీని పోస్టా తెలిగ్రాపు కంట్రెండు
ఆఫీసుగూడ నవట నేర్పరచబడును. ప్రతిదినమును ఉదయము
7 గంటలు మొదలు రాత్రి 10 గంటలవరకును తెలిగ్రామును
పుచ్చుకొందురు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానము

“ సంపూర్ణ స్వతంత్రాధికారమును ప్రకటింప వలెను.
ధాన్యులను ప్రతినిదేశములకు ఎగుమతిచెయ్యనియ్యగూడదు.
ఆనుతిర్మానములను గయలో జరుగు కాంగ్రెసు మహాసభలో
లక్ష్యావస్థాపనకు ఏ. లెనినుగారు తపాదించెదరని ఇండిపెం
డెంటుపత్రిక ప్రాసినది.

ప్రతినిధులు

సంయుక్తరాష్ట్రీయులనుండి 5 గురు నియమితవారును
10 మంది శ్రీయును 10 మంది కార్యకులును 4 గురు క్రైస్త
వులును 24 మంది ఇతరులును మొత్తము 50 మంది కాంగ్రెసు
మహాసభకు ప్రతినిధులుగా నెచ్చుకొనబడిరి.

ఇతరవిషయములు

సాంఘికమహాసభా సన్మాన సంఘాధ్యక్షునిగా మాజీ
చీఫ్ నాథసింహ (పొట్నూ) గారిని ఎన్నుకొనిరి. చెన్నపురినుండి
పీఠం స్వామయ్యంగారును సత్యమూర్తి అయ్యరుగారును సత్య
మూర్తిగారి భార్యయును 24వ తేదీకి గయకు వచ్చెదరని బాంబే
కాంగ్రెసు ప్రాసినది.

జలియనువాలా స్మారకసంఘసభ

జలియనువాలాదాగుడు సంబంధించిన సర్వవిషయము
లను చర్చించుటకు 23-వ తేదీని గయలో సంఘసభ్యుల సమా
వేశము జరుగును. నేను-గయలో పంజాబుకలెరమున నుండును.
అసభ జరుగుచుండేమును తేదీని కాళమును జలనువాలాదాగుడు
గూర్చిన యితర విషయములను గయలో నన్ను జేగి తెలిసికొనవచ్చు
ను. ఆసభలో చాల ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడును గాన
సభ్యులందరును ముఖ్యముగా రాగోరెద నని ఆర్థిక కార్యకర్త
మఖ్యుగారు ప్రకటించిరి.

ఖిలాఫతు బాదు

గయలో ఖిలాఫతు బాదులో గృహనిర్మాణము పూర్తి
యైంది. ఆ గృహములకు వెళ్ళుటకు ప్రత్యేకముగ రోడ్లు వేయ
బడెను. రోడ్లుపై గమ్యమును కట్టుచున్నారు.

జేతమోమహాసభ

జేతమహాసభకు సభాకాలమును గృహములను చక్కని
వికాటు ప్రకారము కట్టబడెను. నిరాదంబరముగను ఆశ్రితమునో
వారముగను కట్టబడుచున్న ఆ కాలాగృహములను చూడుటకు
నిత్యము జేలకొలదివలలు వచ్చుచున్నారు.

విద్యార్థి మహాసభ

భారత వికాళాల విద్యార్థుల మహాసభకో పాటు
బీహారు విద్యార్థుల సభగూడ గయలో జరుగును. ఆసభకు సర్
క్రెపుల్ల చంద్రరెగారధ్యక్షుత విహించెదరు.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

సి. రాజగోపాలాచారిగారు 20 వ తేదీని సహోజనీదేవి
గారు 28 వ తేదీకి గయకు వచ్చెదరు.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెటు.

మారకము.

బాంకి తెలిగ్రాఫీకు మారకము	15 7/8 పెన్నీలు
బాంకిడిమాండు ద్రావులు	15 29/32 పెన్నీలు
లండను డిమాండు ద్రావులు	15 1/16 పెన్నీలు
బాంకి కొనుగోలు రేటు	
మాడు నెలలవాయిదా ద్రావులు	15 7/32 పెన్నీలు
ఆరు నెలల వాయిదా ద్రావులు	16 11/32 పెన్నీలు
కలకత్తా మార్కెటు	

మారకము

కలకత్తా డిసెంబరు 19 మంగళవారము

బాంకుకంటి మారకము	1 పి. 4 పె
డిమాండు బిల్లులు	1 పి. 4 1/32 పె

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

0/0 ఋణపత్రములు 1926	రూ. 100/
66 0/0 ఋణపత్రములు 1927	„ 100/2
6 0/0 „ 1930	„ 100/14
6 0/0 „ 1932	„ 100/0
6 0/0 యు. పి. బాండులు 1928/41	„ 99/8

బొంబాయి - మార్కెటు.

బొంబాయి, డిసెంబరు 19 మంగళవారము

ఇంగ్లీషు బార్ గోల్డు.	„ 25/10
తక్షణం వైసలా మింటుగోల్డు.	„ 25/9/6
1 * మొదటి తీర్మానము.	„ 25/8/6
2 * రెండవ తీర్మానము.	„ 25/0/6
తక్షణం వైసలా బార్ సెంటి.	„ 79/4
డిసెంబరు తీరుమానము	„ 78/8
జనవరి తీరుమానము	„ 77/8

మారకము

బ్యాంకుకంటిమారకము	1 పి. 8. 31/22 పె
డిమాండు బిల్లు	1 పి. 4 పె
బి. పి. టి	1 పి. 8. 15/16 పె
బి. పి. టి	1 పి. 8. 31/22 పె

* (1) (2) 79/10 79/ అని తలచియుండు వ్రాయబడి
నది ఇది శుద్ధతప్పు.
కనుక నిన్నటిధరల నట్లేయుంచితిమి. ఇది తెలియదగు
కొనియుండును. ఆ. పం. నం.

దేశీయ వార్తలు

శాసనసభలకు వెళ్లుట

లాలా లజపతి రాయగారుగూడ శాసనసభలకు వెళ్లగోరెదరని టిబ్బూనుపత్రిక ప్రకటించుట

ద్రవిడరాష్ట్ర తిలకుస్వరాజ్యనిధి

శ్రీమాన్. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు తిలకునిధిలో సంబంధమును వదలివేయుట

మహారాష్ట్రుల కాంగ్రెసు ఎన్నికలు

చేశపాండి సేను గుప్తగార్ల నివేదికము

పూనాదక్కను కళాశాల

శాసనసభలకు వెళ్ల వలెననియు సభలను భంగపరుచుట వట్టిప్రగల్భమనియు జిన్నాగారు నుడువుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రాజమండ్రి కూనీ కేసు

శ్రీయుత సత్యవోలు గున్నేశ్వరరావుగారు నిర్దోషి యని తీర్పుచెప్పట

శ్రీయుత గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారు

ప్రతిపక్షాదుల నియోజకత్వము భోజనము మానివేయుట - రాజమండ్రినుండి సూపర్వైంటెంట్ కు తిరిగివచ్చుట

శాసనసభలకు వెళ్లుట

లాలా లజపతి రాయగారు

శాసనసభలకు వెళ్లవలెననియు లాలా లజపతిరాయగారు గూడ అంగీకరించుట మేము నమ్ముట కాధారములు కలవని లాహోరు టిబ్బూను పత్రిక ప్రకటించెను.

ద్రవిడరాష్ట్ర తిలకుస్వరాజ్యనిధి

ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు సంబంధము వదలుట

శేను తిలకుస్వరాజ్యనిధిలో సంబంధమును వదలివేసిరి. ఇటువైది తిలకునిధికి సొమ్ము సంపాదన వారు నాపేరు కంప గూడదు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకులచే నియమింపబడువారికి నసొమ్మును సంపాదించెను. ఆ నియమమున నా కే ఆర్థికముల వ్రాయబడినవి శ్రీనివాసయ్యగారు వ్రాసి.

పూనాదక్కను కళాశాల

ఎం. ఏ. జిన్నాగారి ప్రసంగము

పూనాలో దక్కను కళాశాల 29 వ వార్షికోత్సవము జరిగి వది. ఆసభలో బారిష్టరు హమ్మరాల్ జిన్నా గారి యుట నడిచిరి. 4 వకు వచ్చిన ఆతిథులకు స్వాగతమును గుటకు విద్యార్థికులకు యువకులను నియమించుటయు విద్యార్థులలో శుభ్రముగా గోనరించుచున్న హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రియు చాల ప్రశంస నీయుములు. అసహాయ వారులు కాసనసభలకు ముఖ్యముగా వెళ్లవలెను. కాని సభలకు వెళ్లుట వానిని మాత్రము పుటకే అనునది వట్టి ప్రగల్భము; గానన ట్టి ప్రగల్భమును పలుకకూడదు. ఇదివరకు మేము కాసనసభలను బహిష్కరించుట పోరవాటుని యిప్పుడు తెలిసికొంటిమి గాన సంస్కరణములను గూర్చి శక్తి సంపాదనకుండు నిపుడు పరిశోధనల దితిమని మిహస్పదముగా నియోజకులకు తెలుపుచు. విద్యార్థులు ప్రభుత్వ కళాశాలలను పాఠశాలలను వదిల వలెనని ఆ సహాయ వారులు ఆ కోరి మిహు బోధించినపుడు మిహు కనక పోవుటయే తగిన ప్రత్యుత్తరముగాన! నే నందులకు మిమ్ముల నిబంధించు చున్నాను. రాజకీయములను వదిలి గ్రహించుటకు విద్యార్థుల కవకాశ మిచ్చినవో వారే యుక్తయుక్తములను సరిగా నిర్ణయింపగలరు. యువకులు యుక్తముగా మెలుగెదను నమృతము కావకలరు" అని జిన్నా గారు నడిచిరి.

మ్యూనిసిపల్ బోర్డు కేసు

మేకనులో నొక యేడు కలిగియున్న విధిచూడిన నిల్లింగ్ బోర్డు మేకనులోనుండి జేసికొనగా కలకత్తా మ్యూనిసిపల్ బోర్డును నిరసించుట గానించి అట్లునుచుచున్నందున

మహారాష్ట్ర ఎన్నికల వివాదాలు

చేశపాండి సేను గుప్తగార్ల నివేదికము

మహారాష్ట్ర ఎన్నికల వివాదము పరిష్కరించుటకు నియమింపబడిన చేశపాండి సేను గుప్తగార్ల నివేదిక తిరిగి.

మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులు 81 మందిలోను జనువాదాను మెహతా గారే అధ్యక్షుడుగా నుండవలెను. తక్కిన సంఘాధ్యక్షులలో సగము మందిని పరిశోధించుటకు సగముమందిని మెహతా గారను ఎన్నుకొనవలెను. తక్కిన 22 మందిలోను సగముమందిని పరిశోధించుటకు సగముమందిని మెహతా గారును జిల్లాలవారిగా ఎన్నుకొనవలెను.

2. మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు ఎన్నికైనవారినైన ప్రతినిధులలో ఏకత్వము వారెంతవై యుండవలెననియు చేశపాండి గుప్తగార్ల నివేదిక యుంచెదరు.

3. కాసనసభలకు వెళ్లవలెననియు గయలో కాంగ్రెసు మహాసభ వారు తీర్మానించువో యిప్పుడు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యులుగాను ఉద్యోగులుగాను ఉన్నవారిలో కాసనసభలకు వెళ్లవలె నమృతమునకు చేరినవారు జనరి 31 వ తేదీలోగా సభ్యులను ఉద్యోగులను వదిలివేయవలెను. మెహతా గారిని మెహతా గారు కోరినవరి 16 నుండి కార్యసంఘ సభ్యులుగాను ఉద్యోగులుగాను చేశపాండి గుప్తగార్ల నివేదిక.

4. కాసనసభలకు వెళ్లవలెననియు గయలో కాంగ్రెసు మహాసభ వారు తీర్మానించినవో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులలో కాసనసభలకు వెళ్లవలె నమృతమువారు తమ సభ్యులను ఉద్యోగులను జనరి 31 వ తేదీలోగా వదిలివేయుట కంగీకరించిరి. పరిశోధించుట వారు కోరిన సభ్యులను చేశపాండి గుప్తగార్ల నివేదికగాను ఉద్యోగులను నిర్ణయించెదరు.

5. కాసనసభలకు వెళ్లుటనుగూర్చి గయలో కాంగ్రెసు మహాసభలో రెండు పక్షముల వారికిని సమాధానము కుదిరినవో రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యులెవరను రాజీనామాలు నీయ నర సరములేదు.

నాగపూరు తగాదాలు

గంగాధరరావు చేశపాండి, సేనుగుప్తగార్ల పుత్రులు నాగపూరులో నున్నారు. నాగపూరు రాష్ట్రీయ సంఘమువారి వివాదములను గూర్చి వారెంత నిరసించుటవారిని ప్రశ్నించుచున్నారు (నాగపూరు డిసెంబరు 19.)

అఖిల భారత లిబరల్ సమావేశము

మై సమావేశమునకు వలసిన యేర్పాటులన్నియు పూర్తయినవి. అధ్యక్షులకు గా శ్రీనివాసరాష్ట్రీయ నర నాకాయణ చాందావర్మ, కావల్ గార్లు 26 వ తేదీకి కలసి వాగ్దానమునండి తిరిగివచ్చుట.

శ్రీయుత గరిమెల్ల సత్య

నారాయణ గారు

కడలూరు చెరసాలలో భోజనము మానివేయుట

సూపర్వైంటెంట్ కు తిరిగివచ్చుట

కడలూరు చెరసాలలో నున్న గరిమెల్ల సత్యనారాయణ గారికి నూ పర్వైంటెంట్ వ్రాసిన పత్రములని యొక్క గండున సత్యనారాయణ గారు భోజనము మాన్పిగా మానివేసిరిని తెలియుచున్నది. శేనుములను రచించుటలో అనుమాన ప్రజ్ఞను చూపిన ధీరులు లగు సత్యనారాయణ గారి జీవితము ఆంధ్రలోకమున కమూల్యతమము దానిని వారు గోల్పోవలయు గాన కడలూరు జయము సూపర్వైంటెంట్ యిటుల తిరిగివార్తనందిమి: శ్రీ ఖయ్యద్ గరిమెల్ల సత్యనారాయణ గారు చేయుచున్న శుష్కపరామములను మానివేయుటకు వారికి నెంటునే వ్రాసిన పత్రములనిచ్చి ఆసం తిరిగి తెలియము. శేనులెవరు గోల్చువాము" అని తిరిగి పంపినట్లు రాజమండ్రినుండి కడు భమిడిపాటి సత్యనారాయణ గారు మాకు తిరిగివార్తనందిరి.

రాజమండ్రి వరము కూనీ కేసు

శ్రీయుత సత్యవోలు గున్నేశ్వరరావుగారు నిర్దోషి యని తీర్పుచెప్పట

(స్వకీయ విలేఖరి)

కొన్ని మాసములనుండి కూనీ కేసు విచారణ మాడినవలె మేధావీలు గారి యెదుట జరుగుచున్న సూతి ఆంధ్రలోకమున కెరుకయే. నిన్ను చు ద్దాయలలో నొకరగు శ్రీ యుగళ్యవోలు గున్నేశ్వరరావుగారు నిర్దోషుని తీర్పుచెప్పబడెను. తక్కిన మద్దాయలను గూర్చి తీర్పుచెప్పటకు 22 వ తేదీకి వాయిదా వేసిరి.

విదేశ వస్తు బహిష్కారము

(మంగిపూడి వేంకటేశ్వరగారు)

మ. మనదేశముల కియ్యదన్ వలయునమ్యునా పదార్థములెల్లను వైతేళిల లంపునుండికదా! లక్ష్మీమహాదేవీ! చనుచున్నా! యని పంపుచుంటిమికదా! సాక్షాత్తువెదవట్టి మృని నాట్యమును జేయుచుండెను కదా! హా! ముందుకెట్లో? కదా!

ఆ. దీపముండ నల్లు దిద్దుకోవలె నన్ను మాటవెప్పుడు మఱు మఱువరాదు ఉన్న భవమునూడ నూర్చి చెట్టిన వెన్న ముగలేమో! తెలిసికొనుఁ ధోకింకరి.

సీ. ఏ హేతువునైన నితర కేశజు లే పదార్థములకు బంపరనకొడు!

మనదేశముల చేసికొనుచున్న కట్టుపుల్ మనకంఠమునఁ బాలనకొనెదం!

పరదేశముల నేర్చి వచ్చెనునందాక నవకాశమును లల్ల దనుకొనెదం!

అగ్నిదేశములు స్వార్థాభిలాషులై మన కేపరియు నేర్పు రుకొనునందు!

గీ. చేయకలసిన కేము? యోజించుకొనుకల! జట్టులయక రాట్టలే కట్టకలెను! కట్టుకే చేయుకలగల్గు నెరుకవలెనా? కాగియు లేక తాటాకు కట్టకలెనా!

ఆ. ఎల కేశముల నేగి యందండరి చోచ్చెమైనవలెను చూచివచ్చి నిఖిలకట్టుపులను నిర్మించుకొనుటక కట్ట మన్నమాట భాగ్యముకద!

చెంగల్ రాయ నాయకర్ గారి ఆయుష్ష్య భర్త వైద్యశాల - వేపేరి: 1922 న 15 వ సంవత్సరము. నెంబ 10124 లోగులు-వీరిలో యూరపేయియును 274 మందియు కైర్తి ప్రపులు 1802 మహమ్మదీయులు 296 యా ఆరుకైర్తి చికిత్స చేయబడిరి. వీరిలో 3728 మంది కైర్తిగా నిర్మూలన గుటున రోగికి 1 దినమునకు 8.1 వైద్యము భర్త అందినది. 9 గుల. అధిక సంఖ్య 26 తేదీని 484.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1922 సం. డిసెంబరు నెల 20 వ తేదీ

బుధవారము.

గయాకాంగ్రెసు : ధర్మనిర్ణయము

ఆంధ్రదేశమునకు విషమావస్థయందు మహా కార్యనిర్వహణమునందు సామాన్యముగ మానవ హృదయమునందు ధర్మసంబోధములు గలుగుచుండును. సుబోధానివారణమునకు ధర్మనిర్ణయము సాధనముగాని మాయోపాయములు మహాభక్త్యానుసారములు సాధనములు గావు. భారతమహాభాతి సామాన్యమైన రాజ్యాంగనిర్బంధములను నివారించుటకేకాకను స్వరాజ్యసంపాదనమునకును పూనుకొని దీక్షను పాటించినది. ఆ దీక్షయందు ప్రతిపక్షములు సహజముగ విఘ్నపరంపరలను గలుగజేయుచుండును. నాయకులు దేశసేవకులు వేలమంది నిర్బంధముల పాల్యుడిరి. ప్రధాననాయకుడు ధర్మజ్ఞుడు కార్యజ్ఞుడు గాంధీ మహాత్ముడు పది మాసములనుండియును నిర్బంధము సనుభవించుచున్నాడు. ఆ నిర్బంధ మెప్పుడంతయు నొంటి నోడురూహ్యముగ నున్నది. స్వరాజ్య సంపాదన విధానమునందు భేదభావములు గలిగినవి. దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు మోతీలాలు నైహు అజములుఖాను మున్నగు ప్రముఖులు స్వరాజ్యసంపాదనమునకు శాసనసభా ప్రయోజనము నాకాంక్షించుచు కాంగ్రెసునిర్ణయించిన సాధనములందు మార్పును గోరుచున్నారు. ఈ క్రముఖుల భావములు ప్రజాహృదయమునందు సంతోయభావమును గలుగజేయుచున్నవి. రెండవవత్సము వారు గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించిన యసహాయోద్యమయోగమునే యభ్యసించగోరుచున్నారు. నాయకుల భేదాభిప్రాయములు ప్రజలను సంతోభమునందు ముంచుచున్నవి. ప్రజలు వారి కర్తవ్యమును నిర్ణయించబాలకను పరిశీలించుచున్నారు. నాయకులు వ్యతికాలేఖకులు వాదప్రతివాదములతో కాలయాపనము చేయుచున్నారు. శ్రీకృష్ణజన్మస్థానములందు స్వరాజ్యశతంబునుజేరి వెల్లుడిన దేశసేవకులు మాతృదేశస్థితినిజూచి విపాదమును బొందుచున్నారు. జాతీయవాదులందు గలిగిన భేదాభిప్రాయములు క్రమిక్షణుల కానందమును గలుగజేయుచున్నవి.

ఇట్టి విషమస్థితియందు పవిత్రమైన బుద్ధగయయందు వారముదినములలో జాతీయ మహాసభ గూడచున్నది. ఆ మహాసభయందు భారతదేశపు భావిపరిణామము తాత్కాలికముగ నైనను నిర్ణయించబడును. గయాక్షేత్రమునందు స్వరాజ్యయోగసాధనమును వారి సంస్కారానురూపముగ నిర్ణయించుట కుభయకక్షములవారును సాధనసామగ్రిని సమకూర్చుచున్నారు. వారి సాధనసామగ్రిని స్వరాజ్యయోగసిద్ధికి వినియోగించుటయే రెండుపక్షములకు లక్ష్యమైనను ధర్మరక్షణము యోగసిద్ధికి సాధనముగనున్నది. గయాక్షేత్రమునందు ప్రజాప్రతినిధులు స్వధర్మనిర్వహణమునుజేయుట కపురాణసంస్కారమువనర మగుచున్నది.

స్వరాజ్యయోగము : శాసనసభలు

మానవసృజనంకల్పసిద్ధికి పరమేశ్వరు డనంతములైనసాధనలను గల్పించిన విధమును ప్రపంచప్రవృత్తి విశదము చేయుచున్నది. అభీష్టసిద్ధి కనంతము

లయిన సాధనము లున్నను బుద్ధిమంతులు ప్రయోజనకరమైన ధర్మసాధనమును మాత్రమే యభ్యసించి ధర్మార్థమును బడయుగలరు. నిర్బంధములకు నిలయమైన విదేశపరిపాలనవిధానముతో ధర్మసాహచర్య మసాధ్య మని జాతీయమహాసభ నిర్ణయించి స్వరాజ్యసిద్ధికి అసహాయయోగసాధనమును నిర్ణయించినది గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము క్రిందను దేశము రెండే డ్లియోగము నభ్యసించినది. ఈ స్వల్పకాలమునందే ప్రజలహృదయము నందు మహాసంచలనమును బుట్టించి ధర్మపరివర్తనమును గలుగజేసినది. ప్రజాహృదయమునందశాంతి విజృంభించినది. ప్రభుత్వపుప్రతిభ తగ్గినది. ప్రభుత్వ విధానములందు నిరసనభావ ముదయించినది. నిర్బంధములు దండనములు నిరసనములు భయభ్రాతులను గోల్పోయినవి. ఉద్యోగములు పడవులు గౌరవములు నిరసనభావములైపవి. దేశసేవగౌరవమునకు పాత్రమైనది. గతసంవత్సరమునందు దేశమునందంతటను నఖండమైన సంచలనము ప్రకాశమైనది. ఈ మహాధర్మసంచలనము గతసంవత్సరమునందు అమామదా బామనందలి ఖాదీనగరమునందు మహాస్వరూపముతో విహరించినది. ఈ మహాస్వరూప మధికారహృదయమునందు భయసంభ్రమములను గలుగజేసినది. అధికారులు ప్రజలను నిర్బంధములపాలుచేసి క్రజ్ఞతాపమును నిర్మూలముచేయ దలపెట్టిరి. అధికారనిర్బంధములు ప్రజల బాహ్యవ్యాపారమును సహజముగ స్తంభనముచేసినవి. సేవకుల సంఖ్య తగ్గినది సాధనసామగ్రి నన్నగిలినది. మహాత్ముని నిర్బంధము మందగిని బుట్టించినది. కాని ప్రజాహృదయమునందు స్వరాజ్యోత్సాహము పూర్వపు రీతిని ప్రకాశించు చున్న విధమును దేశవ్యవహారములు విశదముజేయుచున్నవి. ప్రజలన్నిప్రాంతములందును సమయముగలిగినపుడు శాసనోల్లంఘనమును జేయుటకును నాత్మసమర్పణమును జేయుటకును సంసిద్ధముగ నున్నవిధమును దేశపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవి. అయినను సంతోయాత్ములు ధర్మసంబోధమును బూని ప్రాచీనసాధనము నవలంబించును దలపెట్టుచున్నారు. నిరంకుశ ప్రభుత్వ సాగరమునందు జేరినవారు వారెంతటి ప్రతిఘోటనలైనను సాగర సంగమమైన మహానదులవలె నైక్యమును బొందుటయును వ్యక్తిత్వమును గోల్పోవుటయును సంప్రాప్తమగుచున్నది. పూర్వమువలెనే యిప్పుడును శాసనసభలు ముక్తిపదవులు పెద్దయద్యోగములు నిరంకుశవిధానమును సంతోషించుటకు వినియోగపడుచున్నవి. కాని నిరంకుశవిధానమును సహారమును చేయుటకు వినియోగపడుటలేదు. గతించిన రెండేడ్లయందును మంత్రులు నిరంకుశవిధానముతో నైక్యమును బొంది దానిని రక్షించినవిధమును నిర్బంధములు రుజువుచేయుచున్నవి. ప్రభుత్వ విధానమునకుగల మహాశక్తి యనుభవమువలనను దెలియుచున్నను మన సమ్మోహము మాత్రము వదలకన్నది. నియోజకవర్గమును గైకొనదలచిన శ్రీనివాసయ్యంగారును శాసనసభా సంహారమును దలపెట్టినదాసుగారును ప్రతిఘోభనమును గోరెడి నైహుగారును నియమితసాహచర్యమును నపేక్షించెడి పటేలుగారును ప్రాతవాసనలను విడువబాలకను సమ్మోహమునకు బాలుగుచున్నారు. ఈనాయకుల సమదేశమును శంకింపవలసిన యవసరము లేదు. వారును నితరులవలె స్వరాజ్యసిద్ధిని గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యసిద్ధికి నిర్బంధముల ననుభవించుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. కాని సాధనమునందును ధర్మనిరీక్షణమునందు భేదము గలదు. ఈభేదము గయాక్షేత్రమునందు నిర్ణయముగావలసిన ముఖ్యవిషయముగ

నున్నది. ఈవిషయమును నిర్ణయింపవలసిన శాధ్యత ప్రజలమీదను గలదు. వర్తమానప్రభుత్వవిధానమునందు భారము జనసామాన్యమునకును లాభమాంగ విద్యాసంభవులకును సధికారవర్గమునకును గలుగుచున్నది. శాసనసభలు వృత్తులు ఉద్యోగములు విద్యావంతులకు దక్కుచున్నవి. భారము ప్రజలపాలగుచున్నది. ఈపరిస్థితులను సత్వర స్వరాజ్యసాధనము మార్చగలదుగాని సభలును నుద్యోగములును మార్చబాలవు. శాసనసభలు కొంతప్రయోజనమును సమకూర్చినను పరదాస్యబంధమును బలపరచగలవనియును దానిని శిథిలముచేసినను సహారము చేయవనియును చిరకాలానుభవము విశదముచేసినది. ఇట్టిపరిస్థితులందు ప్రజాధర్మనిర్ణయమును జేయుట సులభసాధ్య మగుచున్నది.

ధర్మనిర్ణయము

గయాక్షేత్రమునందు నిర్ణయము గావలసిన విషయము ధర్మనిర్ణయముగాని సాధననిర్ణయముగాదు. లక్ష్యము సాధనమునకు బీజమైన ధర్మమునందు నిలువనపుడు సాధనము దుర్బలమై సంకల్పము విఫల మగుచుండును. స్వరాజ్యసంపాదనమున కవసరమైన ధర్మసాధనమును మూడేడ్లక్రితము జాతీయసభ నిర్ణయించినది. ఆధర్మసాధనమును మార్పుటకు దగినకారణములు లేకనే మార్పుయింప దేశద్రోహముగను ధర్మగ్లానిగను నుండును. ప్రస్తుతము దేశహృదయము నావరించిన విపాదస్థితికి శాసనసభా ప్రతిఘోదోషములను ప్రవేశమును రిసాయనమని నాయకులు భ్రమపడుచున్నారు. వర్తమానస్థితియందు శాసనసభా ప్రతిఘోదోషమును నభ్యరిత్వమును వివాదములకును కలహములకును గారణబయి ఇతర వ్యవహారములకుగలదు. ఇంగ్లాండునందు లిబరలుకక్షమునకు జట్టిన దుర్గత గుణపాతముగ నున్నది. మితవాదసోదరులగతి ప్రత్యక్షప్రమాణముగ నున్నది వారు చేయగలిగిన, వీరును చేయగలుగుదురు గాని ప్రభుత్వమును లెల్లకిందులు చేయబాలరు. పరాజయమునకును, బంధనమునకును బీజములు ప్రభుత్వ విధానమునందే కలవు. అసహాయోద్యమధర్మమునకు బ్రతికూలమును స్వరాజ్యసిద్ధికి నిరుపయోగమును నగు శాసనసభా ప్రవేశ సాధనమును పవిత్రమైన గయాక్షేత్రమునందు నిరాకరించి, నాయకులును ప్రతినిధులును నింతవరకును నవలంబించబడిన ధర్మనిర్ణయమును ప్రతిపాదించి స్వరాజ్యరథమును గమ్యస్థానమును జేర్చుటకు సిద్ధాదుడు దోడ్పడును గాత.

గయాకాంగ్రెసునందు సభాప్రవేశ మామోదింపబడినను, నిరాకరింపబడినను నిర్మాణ కార్యక్రమమునందు జరుగవలసిన పని యపారముగ గలదు. గయాకాంగ్రెసునకు బోయిన ప్రతినిధులీ విషయమును నిర్మాణజేసి స్వరాజ్యరథమును నడుపవలసియుందురు. నిర్మాణకార్యమునందు గల స్వల్పవిషయమును సయితము రృహించుట కపారమైన శక్తి గావలసియున్నది. ఈరింగమునందు పాటుపడుటకు దేశసేవకులు వేలు, లక్షలు గావలసియున్నారు. సేవకులవలె సాధనసంపత్తియును గావలసియున్నది. కాంగ్రెసు కాలము నంతిను కేవలము వాదప్రతివాదములతో గడుపకను నన్నిరాష్ట్రముల వారును వారి వారి రాష్ట్రపరిస్థితుల కవసరమైన నిర్మాణ కార్యక్రమము నిర్ణయించుటకును బూనుకొనవలసియుండును. సభాప్రవేశమునందు విముఖులను జూపుచున్న యాంధ్ర రాష్ట్రమునందు నిర్మాణవిధానము నవలంబించుట కవకాశములు విశేషముగలవు. బుద్ధదేవుడు సిద్ధినిబొందిన పరమపవిత్రమైన గయాక్షేత్రమునందు భాంతీయులు ధర్మనిర్ణయమును జేసి స్వరాజ్యసిద్ధికి దీక్షనుబూనుదురు గాత!

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సంఘపురిలో ఇంత కాలమునకు మా కార్యస్థానము చేరినది. 1921 సంవత్సరము 24 వ ఆక్టోబరు లేదన, విశ్వవిద్యాలయ సంఘము నియమించబడెను. సంవత్సరము బాటనను, ఇంకను వ్యవహారము నిర్ధారణగాలేదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము బోధనవిద్యాలయముగ నుండునట్లు తీర్మానింపబడెను. హైస్కూలు క్రమము ఇప్పటివలె ఆరంభములుగాక, ఏడు ఛాంసులు లండన్ వలయుననియు, యూనివర్సిటీ క్రమమున ప్యాసుకోర్సుకు మూడువత్సరములుండవలయుననియు, ఈసంఘము వారభిప్రాయపడుచున్నను, ఆచరణమునందనేకకష్టములు గలవని ఎంచినది. అందుచే, ప్రస్తుత మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపద్ధతినే వీరివలంబించి నిశ్చయించిరి. భాషావిషయములు గాని ఇతరవిషయములను తెలుగుభాషలో బోధించుట వీరు ఆదర్శముగ మూత్రమంగీకరించుచున్నారు. ఈ ఆదర్శమును చేరుటకు, విశ్వవిద్యాలయము వారు తెలుగు భాషలో కఠినయగ్రంథములను ప్రచురించుటకు బూనుకొనవలెనని వీరు సలహానిచ్చుచున్నారు. స్థలసౌకర్యముగూర్చి, వీరికివరకే కొన్ని ప్రదేశములను నిర్దేశించి రనుసంగతి, ఇంతవరకు బయల్పడలేదు. ఆవిషయమును వెలిబుచ్చిన, ప్రతిగ్రామము వారును తమగ్రామమున విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించవలయునని కోరుట కవకాశముండెడిదిగాదు. విజయనగరము, విశాఖపట్టణము, రాజమండ్రి, బెజవాడ, బుద్ధరు, గుంటూరు, అసోలేపురము, మదనపల్లి గ్రామములలో విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించువిషయ మాలోచింపబడెను. వీనిలో బెజవాడ, గుంటూరు, మదనపల్లి గ్రామములు విశ్వవిద్యాలయమునకు బనికిరావని, ఈసంఘమువారు నిర్ణయించిరి. విజయనగరము, విశాఖపట్టణము, రాజమండ్రి, బుద్ధరు, అనంతపురములలో నేదియోయొక ప్రదేశమున విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించవచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారు స్థలమును నిర్ణయించుటలో శీతోష్ణస్థితులను ధనసహాయము చేకూర్చి వీలును గమనింపవలెననియు, ఈసంఘమువారుగోరిరి. విజయనగరము జమిందారీ స్థానమునయు, పేర్కొనిన మొదటితరగతి కళాశాలయందు గలదనియు, విశాఖపట్టణపు పీఠభూముల శీతోష్ణస్థితులు విశ్వవిద్యాలయమునకు మిగుల అనుకూలమనియు, హార్బరు నిర్మాణము పూర్తయిన పిమ్మట ఈ ప్రదేశము వాణిజ్యము నందును పరిశ్రమలందును ప్రాముఖ్యము గాంచుననియు, జమిందారీలు పెక్కులుండుచోట విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటవలన ధనసహాయము విశేషముగ చేకూరుననియు, నివేదికము దెలుపుచున్నది. మిగిలిన పట్టణములలో రాజమహేంద్రవరము చారిత్రిక సాంప్రదాయములలో ప్రసిద్ధిగాంచెననియు, అనంతపురమునందు చక్కని కళాశాల యొకటి గలదనియు, బుద్ధరు కేంద్రస్థానమునందున్నదనియు, ఇక్కడ భూములు కష్టచోకగ దొరకుననియు, దెలుపబడెను. విశ్వవిద్యాలయ సంఘ కార్యదర్శి, విజయనగరము సంస్థానపు ట్రస్టీతో ముచ్చటించగ విశ్వవిద్యాలయమునకు గావలసిన భూమినంతను ఉచితముగ నిచ్చెదనని అతడు చెప్పెనట. ప్రస్తుతసమయమున విజయనగరము రాజగారు సంస్థానపరిపాలనమును వహించుటచే, వీరి యభిప్రాయ మేమియో ఇంతవరకు తెలుపబడలేదు. ఆంధ్రదేశము నందలి జమిందారులు, వర్తకులు, ధనవంతులలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరిపి, ఎంతధనమును వాచ్చెదరో కనుగొనవలయునని, విశ్వవిద్యాలయ సంఘము

వారు ప్రభుత్వమునకు సూచించిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ముందుగ 30 లక్షలకు తక్కువగాని ధనము గావలయునట. ఇదిగాక సంవత్సరమునకు 6 లక్షలకు తక్కువగాని ధనము ఏటా ఖర్చుగునట. ఈయారులకులలో, ఏబదివేల రూపాయలు మాత్రము బోధన, పరిశోధనవ్యయక్రింద చేరునట. ఇంతధన మెక్కడనుండి వచ్చును? జమిందారులును, ధనవంతులును ఎంత ధనసహాయము జేసెననునది? ఈవిషయమై ఇంతవరకు సమాచారము దెలియలేదు. విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు మాత్ర మొక విషయమును తెలిపిరి. విరాళములును, చందాలును రావచ్చునని విశ్వవిద్యాలయ సంఘము వారు హామీచినను, విశ్వవిద్యాలయము ప్రధానముగ ప్రభుత్వము వైసనే ఆధారపడియుండవలెనని సలహానిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు వలయు ధనసహాయము జేతురా? కేంద్రప్రభుత్వమున కిటువలసిన ధనభారము తొలగజోవుటచే, మామూలు ఖర్చుకు గూడ యిబ్బందిగలుగు చున్నట్లు దెలుపబడెను. ఇక అభివృద్ధి కేటల సాధ్యమగునా? ఇండియా మంత్రియగు పీట్రు ప్రభుత్వగారు, కాష్ట్ర ప్రభుత్వములను సమీక్షించి సానుభూతిమాత్రము జూపుచు, కాష్ట్రములు తమఖర్చులను చాలవరకు తగ్గించుకొనవలయునని సలహానిచ్చిరి. ఈవిషయమిటుండ, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి యాలోచనలో రెండు యూనివర్సిటీలు గలవు. పాత్రోమండ్రిగారు, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు సీతరుణముననే చెప్పిపెట్టిరి. ఈరెంటిని ప్రభుత్వమువారు సామ్యు సమకూర్చు గలుగుదురా? కేవల సరస్వతీ ప్రసన్నములగు విధానముల వలన లాభముండదు. విశాఖపట్టణమున జరిగిన సభలో, స్థలసౌకర్యము జరుగక జోయెను. ఈనెల 16 లేదన చెన్నపురిలో సీసభ మరల గూర్చుబడునని, సూచించబడెను గాని ఇంతవరకది సిద్ధింపలేదు. వ్యవహారము వెనుకబడినట్లు అనే ఎంచవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయ విధానము, జాతీయముగాదు. ప్రభుత్వమువారు డబ్బుఖర్చు పెట్టుకొనితీరేరు. ఇప్పటి వీధ్యపై సహాయనిరాకరణవలంబులకే గాక తతితరులకు గూడ విముఖత గలుగుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునకు వరిసికొని లే మాత్రము ప్రోత్సాహకరముగ లేవని, వేరుగ దెలుప నవసరము లేదు.

మతధర్మాదాయముల చట్టము

ఈ చట్టముపై మదరాసు శాసనసభలో చర్చ జరిగిన పిమ్మట, నిన్నటిదినము సెలెక్టుకమిటీ ఏర్పరుపబడెను. సెలెక్టుకమిటీవారు దీనిని విచారించి, రిపోర్టును పంపెదరు. శాసనసభలో జరిగిన చర్చయందు, సభ్యులు చట్టము నామోదించినట్లు ప్రసంగించినను అందలి యంశములను చాలమంది తీవ్రముగ విమర్శించిరి. ఈ చట్టమునందు అపాయకరములగు ఏర్పాటులు గలవు. మతతాటస్థమున కివిభంగము కలుగజేయును. ఇందలి ఏర్పాటులు, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవధర్మాదాయములకు వర్తింపవు. అయినను, హిందూ దేవాలయములపై, ఇతర మతముల కధికారముండును. కమిటీలయందు, ఇతర మతములవారు సభ్యులుగ నుండవచ్చును. కమిటీల ఎన్నికలలో పాల్గొనుట కన్నిమతముల వారికిని అవకాశము గలదు. అట్టి స్థితిలో హిందూ మతరక్షణకు పూర్ణావకాశముండదు. కమిటీలో 3 వ వంతు సభ్యులను, ప్రభుత్వమువారు నియమింతురట. ఇదివరకు న్యాయస్థానములు వీరిని నియమించుచుండెను. ఇప్పుడట్టి యవకాశము గూడ తొలగిపోవును. ఈబిల్లును అంత్యోపన్యాసమున సమర్థించిన గౌ. పానుగల్లు రాజగారు, ప్రభుత్వనిర్మాణమున కవసరమేమిగలదో జెప్పజాలకపోయిరి. కమిటీ నిబం

ధనలను జేసిడి అధికారము గూడ ప్రభుత్వమువారికే గలదు. చెన్నపురిలోని ధర్మాదాయముల కీచట్టము వర్తింపదు. ఏలనన చెన్నపురిని చేర్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపలేదట. మతముల సీచట్టములో జేర్చుట, యుపద్రవకరము. మతనియములను తిరస్కరించెడివారు, మతములతో జోక్యముకలుగజేసికొనుట కర్హతయుండజాలదు. అన్నిటికన్నను, ప్రాచీన సాంప్రదాయవలంబులకు మిగుల కఠోరముగనుండు విషయము మరియొకటి గలదు. దేవాదాయములకు మిగిలేదీసామ్యును, వానిని స్థాపించిన యుద్దేశమునకు విరుద్ధముగ ఖర్చుపెట్టుటకు, చట్టమధికార మొసగుచున్నది. ఈద్రవ్యమును, రోడ్లకును, ఆరోగ్యమునకును ఇంగ్లీషువిద్యకును, అల్లోపాతిక వైద్యమునకును, వెచ్చించుట, అచిత్రము. దేవాదాయముల చట్టముగీకరింపబడినచో విశ్వవిద్యాలయమునకు డబ్బు పుష్కలముగ చేకూరునని, పాత్రోమండ్రిగారు ఇదివరకు సూచించిరి. ప్రభుత్వము వారు ప్రజోపయోగకరముగాని కార్యముల కనేకములకు ధనము వెచ్చించుచుండురు. దేవాలయముల ధనమును మతములధనమునుగూడ పరిపాలనపు ఖర్చులకీడ వెచ్చించుటకు ప్రజలు సమ్మతించజాలరు. శాసనసభల నియోజకగణమునకే పదిరూపాయల పట్టాదారులు వోటరులుగ నుండుట కర్హులగుచుండ, ఈచట్టముక్రింద 20 రూపాయల పట్టాదారులు మాత్రమే వోటుజేయవలెనట విచారితము. కిలాఫాత్ ఆందోళనము చెలరేగెడి యీసమయమున, మహమ్మదీయ ధర్మాదాయములను ఈచట్టముక్రిందకు దీసికొనినచట్ట భావ్యముగ నుండదని, గౌ. పానుగల్లు రాజగారు సమాధానమిచ్చిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమమువ్యాపించిన యీసమయమున, హిందూ దేవాదాయములలో మాత్రము జోక్యము కలుగజేసికొనుట ప్రభుత్వమునకు పాడియగునా? దూరదృష్టి నిది సూచించునా? మహమ్మదీయులకు వర్తించెడి కారణములు, హిందువులపట్ల వర్తింపవుగాజోలు!

మద్రాసు నగర మ్యునిసిపలు సవరణచట్టము

మద్రాసు నగర మ్యునిసిపలు సవరణచట్టము, శాసనసభలో నేడు అంగీకరింపబడినది. ఈచట్టము ప్రకారము స్త్రీలు వోటరులుగ నుండుటయే గాక, కార్పరేషనులో సభ్యురాండ్రుగగూడ నెన్నుకొనబడవచ్చును. కార్పరేషను సభవారి యంగీకారముతో వివాహముగారు మరియొక వృత్తినిగూడ జేసికొనుటకు, ఈచట్ట మవకాశ మిచ్చుచున్నది. ఇందలి యవసర మేమియో దెలియదు. కమిషనరు తన విధులను శ్రద్ధతో నిర్వర్తించుట కిది యాటంకము గలిగింపదా?

లాహోరు ప్రధాన న్యాయస్థానము

డ్యూక బంగ్లో కేసు

డిసెంబరు 18:— నిన్నటిరోజున లాహోరు హైకోర్టులో డ్యూక బంగ్లో కేసునందు నేరగుడుగా తెల్పినట్లు చార్జీ గారు విచారించెడిది. ధర్మకాక్ డ్యూక నందు ఒకసీట్టు మోటారుబండిహానిని దొంగవ్యయచేసి చంపెనని యాటివైతే సభియోగము జారీయై ని డిటెను నేరగుడుగాదని తీర్పుతెప్పగా ప్రధానన్యాయస్థాని రిఫరేదాభిప్రాయపడినందున మరల విచారణ జరగవలయునని యుత్తర విచ్చిరి.

రాజప్రతినిధి క్యాంపు

కలకత్తా, డిసెంబరు 17:— దేవిడ్ యెల్రాచంతులుమో తీసికొనికొని బల్లెదేవుల రాజప్రతినిధిలో విచారించిరి. ఈవారి కిడిగుడంకతులు బల్లెదేవులలో కోట తిలకి వ జోయి యుండిరి. మధ్యాహ్నము ప్రధాన క్యాంపుయూరియో, సాక్షులు సమసతిగాదను ప్రాసాయిగాతో ఈపాపరము గావించిరి.

కవిజీ ముఖ్యముగ ౪౦ మైకలసాధ్యము కవిమనల నల
పాలన ప్రభువనరించె. వారు భారతవనశిలులను లతయము
లకును కనగ విద్యావ్యాసకమును దెల్పి. ఏక కబోధనావిశ్వ
విద్యాలయము నిర్మించి కనగ భోజననరకు లేపురచి దేశములొని
యవలందనును ఉన్నతవిశ్వకు ఒక్కచోట, కేరసా. ఫిల
విజ్ఞానాభివృద్ధి అనుకూలముగ నుండు వాతావరణములో ను
చుట మా ఉద్దేశమైనను, కొన్ని ఆచరణ యోగ్య కార
ణములచేత ప్రస్తుతమున్న విద్యాలయములను ధనశక్తులు ఆర
రించుటకై కొంత మాత్రము జేసి సమన్వయము జేసికొనవలసి
వచ్చెను. ప్రస్తుతమున్న ఫస్టుగ్రేడు కాలేజీలను నాశము జేయుట
యొక్కతముగ భావించబడలేదు. కవి మే విచ్చిన నలవాల
యందు ఆ నరుని పోస్తుగావ్య యేటు బోధనము
విశ్వవిద్యాలయము మూలమే కనుటకు నిర్ణయించితిమి.
ఇతరకళాశాలలు పాఠ్యముక్తిగలరా నిర్ణయమైనా కోర్సులను
మూత్రము బోధచేయవలయును. ఇందుకలన, తా, కేర్ని, కాస్త్ర
మల ఉన్నతవిద్యకు విశ్వవిద్యాలయమే ముఖ్యసాన మగును.

విశ్వవిద్యాలయమునందు, దాని ప్రాధికారము తగిన టుల మంది ప్రాధికారమును మిమనముగాని యితరులైన గాని విశ్వవిద్యాలయమునందును ముఖ్యము నడిపి. మేము విద్యార్థులను విద్యార్థి ప్రాధికారము విచారించ గా, విశ్వవిద్యాలయమునందు నిర్ణయించు మరలను ని, విశ్వవిద్యాలయపుమాట్టెలమును మేము కలహించుచున్నాము. ఈ విద్యాలయములు ముఖ్యము వసతి గృహము లగు నుండి అందు భోజనము జేయు విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయ సహాయ మున్నది నుండవలయును. విశ్వవిద్యాలయముల యాజమాన్యము ఉపాధ్యాయులు, తనిఖీ పరిశోధకులు విద్యములలో విశ్వవిద్యాలయమున కేమియు సంబంధము లేకుండ వానికి వానినే నడిపివేయవలయును. విశ్వవిద్యాలయవిద్యార్థిభావము లో కదై న నోక. కావునను విద్య నొనగటకు విశ్వవిద్యాలయము గడంగునెడల ఒక కాలేజీ నుండి యింకొక కాలేజీ వల్ల వచ్చు నేర్పుతోను అనవసరమందలయును కాక, విశ్వవిద్యాలయములో కారము లేని యితరకాలాలు ప్రాధికారము గాని, అనిష్టము ప్రాధికారముగాని, లెక్కరడగాని నిమిషము గూడదు. అట్టి విద్యాలయములకు విశ్వవిద్యాలయముతో సుబంధమునుటకై వాని పరిపాలనాధికారము విశ్వవిద్యాలయమునందు ఎక్స్ క్లూజివ్ గా నుండవలయును. వీనికివానికి పోటీయొడవకుండుటకై ప్రవేశమును ముగ్గురుసవి నమానముగానే యుండవలయును.

ఈసందర్భమున, ౧౯ మైకేలు సాక్షు కమిషన్ నివేదికనుండి ఒక భాగమును ప్రయోగించెను.

“మిమనరియొక్క గాని, యితరులయొక్క గాని మందిగములనుకలిపించియును జేర్చుకొనటాలో తొందరపడకొన్నిని బంధనమునకేసి వానిని కారము నకునుకొనవలయును. ఏదైననొక హాస్టెలుటూటోయియు సహాయము నిచ్చినను విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థులకు బోధనసమయము జేయవలయును. అట్టిహాస్టెలు యందుటలన విశ్వవిద్యాలయమునకు వసతిగృహములు ఖచ్చితగ్గినను, నెన్ను లేబరేటరులకు బోధనను ఖచ్చితముగవలెను. ఇట్లు ఖచ్చితముగవలె కాకుండుటకు, హాస్టెలు, కొందరివిద్యార్థులకు హాస్టెలువారలకాని వారిని ఆ స్థానములలో గజేతవలయును. కొందరు హాస్టెలు భర్తకర్తలబోధనకుగూడ విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళములనియ్యవచ్చును. మరికొందరుకేవల నియమితలైన ఉపాధ్యాయులకు విశ్వవిద్యాలయములో రిజిస్టరేషన్ వారిజేతము ప్రార్థిగాని కొంతభాగముగాని యిచ్చుటకంగీరింపవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయము అట్టిఉపాధ్యాయులకు వేతనములను తప్పకనియవలసికే.

“అవసర గృహములలో నుండు విద్యార్థుల బోధనయమును విచారించుటయే కాక అవసర గృహములకు లైసెన్సు నిచ్చుటకు ముందు విశ్వవిద్యాలయము యొక్క డివిజన్ యులగూర్చి విచారించి స్పష్టపరచవలెను.

(2) విద్యార్థుల ఆరోగ్య నైతిక శిక్షణాధికారములకు చేసిన ఏర్పాట్లు.

(3) అసంఖ్య ఆర్థిక సంపద పరిపాలనాసాధనము.

(4) ఆ హాస్టెలులలో నుండు విద్యార్థులకు నిచ్చు ట్యూటోరియలు సహాయము.

“ ఏ సమయమైనను విశ్వవిద్యాలయము ఆ హాస్టెలులను హాస్టెలును వల్ల విద్యార్థివయములను ఆరోగ్యవయములను యెట్లున్నవో పరిశీలించి యిచ్చును లేనియెడల లైసెన్సును దీసివేయవచ్చును.

విశ్వవిద్యాలయ మున్నచోటనే వృత్తివిద్యార్థులకు సాపేక్షముల సాధ్యముగాదు. చాల విశ్వవిద్యాలయములు ఈ చుట్టూ సాపేక్షములను పెద్దపెద్ద పట్టణములలో నుండుటలన గృహకార్యముల దగ్గరలో విన్నవిస్తూ పట్టణములలో పెట్టబడినవి. ఇందువలన విశ్వవిద్యాలయములకు భావమున కేమాత్రమును భంగము వాటిలనేరదు. దూరములలోనున్నను అవిగూడ ఆర్థులైనను కావునలేనే విశ్వవిద్యాలయ భాగములగు నుండును. వానికిని విశ్వవిద్యాలయసంబంధిత బోధన సలపు నిరక విశ్వవిద్యాలయ సహాయకర్త మేమియు నుండదు.

ఇకమీద చెప్పరాదానిలో ఏకొత్త విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించినను అధునికపద్ధతులకు పరిపూర్ణమునందు యాభాగములలో నికముందు రాబోవు విశ్వవిద్యాలయములకు మార్గదర్శకముగ నుండవలయును. కావున ఈ క్రిందివిషయములకు తగినసమయము జేయవలయు నని ముఖ్యప్రాధికారము.

వసతిగృహములము

వసతిగృహములలో నున్నవారి కే విశ్వవిద్యాలయములో జేర్చుకొన గూడదని మేము చెప్పక బోయినను, విశ్వవిద్యాలయవిద్యార్థుల సంఖ్య యెక్కువైన శాలియందు వసతిగృహములయేర్పాటులు చాలముఖ్యవిషయముగ

పరిగణింపవలయును. విద్యార్థుల ప్రాధికారము. దావ్యు సాక్షు కమిషన్ దెల్పినట్లు విద్యార్థులు తమకలిగియున్నవిద్య, తేక బంధువులయొద్దలొనోలేక విశ్వవిద్యాలయమునగియున్నాములలోనో ఉండవలయును. తాత్కాలికముగ కొన్ని లయసెక్కు ఇచ్చినకనెట్టివామూలలో నుండవలయును. కాని ఇందులకు ప్రత్యేకము ట్యూటర్లను నియమించి తనిఖీ చేయించుచుండ వలయును. వసతిగృహముల నిర్మించుట లో 50 మంది విద్యార్థుల కొక్కొక్కరకు చొప్పున ట్యూటర్లతో అనిష్టము ట్యూటర్లతో ఉండుటకుగూడ వసతి జేర్చవలయును.

(ii) విద్యార్థులను మంచిమార్గములలో బెట్టి కార్యము జేయు. విద్యార్థులను భృద్ధిజేయుటకుల జేయుటకు విద్యార్థులకు విద్యార్థులను జేయు ప్రాధికారము ప్రజ్ఞాపతుల నియోగింపవలయును. అంస్సోప్తు గ్రాడ్యుయేటు బోర్డులో విద్యార్థులకు బోధన యెక్కువ గాక వారికి దారి మార్గము బాపవలయును. వారలకు నో ట్యూ జె ప్టి యు, పుస్తకములు నోట్సు, బట్టి పెట్టు నటుల గాక వారలకిటు వారు జ్ఞానము నభివృద్ధి జేసికొనుటకుల జేయవలయును.

శిల్పవిద్యలు

(iii) తేకదొవ్వు శిల్పిని తొలగించి ఆర్థిక శిల్పిని చక్కబరుపవలె నన్నచో ముఖ్యము శిల్పవిద్యలను ప్రోత్సహించ వలయును. శిల్పవిద్యలనుగా వర్తకవిద్యగాని, వృత్తివిద్యగాని, పాట్ల కూడు నిచ్చువిద్యగాని కానేరదు. ఆ విద్యలను జీవనాధార విషయములకు తగినటుల సిద్ధాంతముల వాచరణలో బెట్టుకొనుటకు వీలుగా నుండవలయును. అందులలో విశ్వవిద్యాలయవిద్య రాయల్ కమిషన్ నుండు ఈ క్రిందివిధముగ దెలుపబడినది.

“విద్యార్థులసాపేక్షలచారిత్రమును, విశ్వవిద్యాలయ కార్యములముల యాత్మప్రాధికారమును బాచినయెడల విశ్వవిద్యాలయము లో, వృత్తిశిల్పవిద్యలను ప్రవేశపెట్టుట గావించున తోచుచున్నది. ఇదియట్లుండ, ఇదివలలో నేడయో ఒకవృత్తిలోనున్న వారిలను ఇంకను జ్ఞానముభివృద్ధిజేసికొన తలచినవారు యూనివర్సిటీ ప్రొఫెసర్లచేతగారములలో ప్రత్యేకముగ పంజేసి లాభమును బొందవలెడజేయుట సాధ్యముగాని యుక్తముగాని కాదు. వారి వాక్కులకి దగినటుల కొర్కెలను సఫలపరచ కనూయము నీయవలెనుండ, విశ్వవిద్యాలయమువారలసాను భూతినిగాని సహాయముగాని బాదవలదు. ఒకవిశ్వవిద్యాలయము ముఖ్య స్థానముననుండి వలయువారందరకును అన్ని జాతులవారికి ఉన్నత ప్రత్యేకవిద్య నొసంగటకు సిద్ధముగ నుండవలయును ఈపని చాలవలె సామంత్రిమే జరుగవలయును. ఇంగలకు పగలు 60 జేయుపెద్దపెద్దకాలాలు నుపయోగించవలయును.

గ్రంథప్రచురణము

(iv) నైపు, శిల్పముల మొదలగు కార్యములందు చేకయభావములలో గ్రంథములను ప్రకటించువాక్కులను విశ్వవిద్యాలయములు విశించి నిరంతరముగ యొనర్చవలెను. అట్లుగాని యెడల చేకమునందు విజ్ఞానము చాల గంభీరముగనుండుట యగాక చేకభావ లైసెన్సుతోని ఆదనిక అభివృద్ధి సాధనముగా గాజాలవు.

ఆవశ్యకత

అంధ్రజేతములకు విశ్వవిద్యాలయము యొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చి దెలుపునందర్భమున, గతి పడితేరముల కంటె విధికాలమునుండి ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములతోను ఆదోళనము జరుగుచుండెను విషయముగమనింపవలెను. రాష్ట్రముగలది ప్రతిదేశముభావప్రదేశమునకును ఆధునిక మొక్కొక్క విశ్వవిద్యాలయమైనను నుండవలయునని 1920 నెల 15 వ తేదిన వదరాను విశ్వవిద్యాలయ సెనేటువారు తమ తీర్మానమునందు దృఢపరిచిరి. అంధ్రజేతములకు ఒక విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించవలె ననియు ఈ కార్యమునం దికవెట్టి యావశ్యమును నొసర్చరాదనియు గూడ వారు దెలిపిరి. ఇందులకు, ఇది వరకు భారముచే ప్రతినియున్న వదరాను విశ్వవిద్యాలయమునకు కొంతభారము లగ్ని విశాలితి చేయవలెను. అంతియగాక రాష్ట్రమునందు విద్యకుండ అభివృద్ధి జెందగలదు. ఇట్టి విద్య వాంఛనీయునియు ఆవశ్యకమునియు పెట్టుండు ప్రభువు అంగీకరించుచు ఆ పుటికంటె వీలగు సమయమునకా కార్యమునంపి యుంచవలెనని ట్లు దెలిపెను. “ఇదివలయు, ధనసమృద్ధియు చేయవలెనుండ, విశ్వవిద్యాలయవిద్యసందర్భమున, ప్రస్తుతముకంటె నీరాష్ట్రము దిగికవసతులు గల్గింపవలెనని నమ్మెగను. ప్రభుత్వమునందు నాకు సంపూర్ణముగగలదు. ఈ కార్య మొనర్చవలెనని ప్రభుత్వము వారికి మనఃపూర్వకాభిప్రాయము గలదు. ఈ కాన్ఫరెన్సునందు జరిగిన చర్చయే అందుకు నిర్ణయము. ఈచర్చలన నీవిషయమునకు చాలాభావము గలిగెననియు ఈ కార్యమును అనుగు మరయుకవయమున కాపీయించవలె ననియు విషయముతో నూచియుచుండినది”

తెలుగు జిల్లాలకు ఇట్టి విద్యాలయములను తగినంత జేకాల్యము గలదు. తెలుగుజిల్లా లొక్కచోట కలసియున్నవి. వానికి ప్రత్యేక స్వభావమును ప్రత్యేక విజ్ఞానమును గలదు. ఇందు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడినయెడల వీనికి చాల యభివృద్ధి గలుగు నని నమ్మెగను.

అంధ్రులు తమ వాక్కులనుకొరకు పాటుపడిరి. మగ జేతమునందు తప్ప చేతమునం దితరభాగములకు చెప్పటను ఇంత పరిశ్రమ యొనర్పవలెను. అంధ్రుల సద్గుణములైన ప్రభావాచార్యమునకు విజ్ఞానము గలపు విషయమున ప్రభుత్వమువారిని విధముల సహాయ మొనర్చవలెను. ఈ రాష్ట్రమునం దితరభాగముల కంటె తెలుగువారియందు, జైన, బుద్ధ, వచామృదీయవాగ రికతల విజ్ఞానము అధికముగ బాపించెను. చాల విషయములందు వారిభావములు విశాల్వాదములను బాటుచుండును ఇతరభావలలోని నూతనములగు ముఖ్యగ్రంథములను తమ భావములలో ప్రకటించుట యందు ఆంధ్రులిది వరకే చాల ముందునకు జనిరి. ఈ యన్ని కారణముల వలనను, ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములొరకు వారు తెలుగు గౌరవ కడ్డుపెట్టుటకు సాధ్యముగాదు. అంతియగాని ఆంధ్రజేత పరిశీలన యందర్భము విషయముల కన్ని సాక్ష్యములను నొసగుచున్నవి. ఆంధ్రజేతమునకు గృహభివృద్ధి విజ్ఞానము గలదు.

ఏభావంలో బోధన జేయువలెను?

తరువాత, ఏభావమున విద్యగలవలెనని విషయము నకు నచ్చితిమి. విద్యాబోధకాత్మము నడునందిగాని జేకాభిమాన భావ ప్రేరేపకముగాని ఆంగ్లభాష యెడల ప్రాతిపదిక భావముతో నీ సమస్యను చర్చించుటలేకు. విదేశభాషలను నడుపుట బుద్ధిశక్తిగలవారు వాడవలెను. అంతియగాక ఆంధ్రజాతియ వాణిజ్యమునందు ఆంగ్లమే ముఖ్యసాధనము. అంతియగాక నీభాషయే భారతాంగ్లజేతములను ఏకముగ బంధించుచున్నది విజ్ఞానమునకు గూడ నది చాలబోధనము. అందుచే వాంగ్లభాషను వదలివేయుటకు వీలుకాదు. అందుచే, నూతనవిద్యార్థిభావము నందు ఆంగ్లమునకు ఎక్కినానుండవలె ననునది ము ప్రస్తుతప్రశ్న ముగాని, ఆ గ్రంథము ఆసలతా వుండవలెనా లేనా అనునది గాదు. పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు తరగతిరకము ప్రతిరకమునందు ఆంగ్లమును నిర్బంధముగ నుపయోగించి యీ సమస్యము లభి ప్రాప్తయవలెనుండే కాని ప్రస్తుతవిద్యకు, దానిని బోధనాసాధనముగ నుపయోగించును, ఆంగ్లసాంస్కృతికబోధన నిర్బంధముగ గలపుటయందును చాల మార్పు లొనర్చవలెనని ఈసంఘమువారి అభిప్రాయము. అగ్లమునందు ప్రత్యేకాభిరుచిగలవారు సారస్వతము నభిమానవిద్యగ గాని పరిపవచ్చును. కాని మిగిలిన విద్యార్థులను నైపు, శిల్పము మొదలగు నిరకకాలలందు విద్య నభ్యసించు వానికిది యవసరములేను. అనవరతముగ సారస్వత పాండిత్యమును సంపాదించవలసినభార ముతగును. భాషల బోధనయందుతప్ప నిరక విషయముల బోధన యంతయు చేకభావముండే నుపయోగము అదర్భముగ నుండవలెను. ప్రభావాచార్యమును మరిచిపోకుండ నందు విద్యుల పవలయున్న నుయే యేక విధానము.

గ్రాడ్యుయేటు, పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు తరగతుల బోధనమును మూత్రమే విశ్వవిద్యాలయమువారు స్వయముగ నిర్వహవలెను విషయమును గూర్చి కొంత చెప్పవలసి యున్నది. ఇంటర్మీడియటు తరగతిని విశ్వవిద్యాలయమువారు తమయధీనమున నుంచుకొనరాదనియు చానిపాలనయందు వారికి అధికారముండదనియు నిందువలన తెలుచున్నది ప్రతి ఆంగ్లతియొక్క కాలగర్హమును కమిటివారు బాగ్రత్తగ విమర్శించిరి. విద్యా విషయక కారణములబట్టి బాచినయెడల, 7 నిర్వహణల ట్యూట సాతకాల విద్యయు 3 నిర్వహణల విశ్వవిద్యాలయవిద్యయు బాగుగనే యుండును. కాని ఇందువలన నొకదానికి అధికము గలుగుచుండుట చేతను, కార్యచరణయందు సుభించు నిరక కష్టములచేతను, ప్రస్తుతపద్ధతి ప్రకారమే కి నుండు సామర్థ్యము చెందునర్థములు ఇంటర్మీడియేటు యందు కష్టములు గ్రాడ్యుయేటుతోను ఉంచవలెను ఈ సంఘముతో రిఫ్లిషియేషను చున్నాడు. ఆర్థుల కొట్టుకొనుటగాను మరయుకవలెనని జేర్చవచ్చును. ఆవశ్యకముల ఉన్నతవిద్య ఒకవర్సము ప్రవేశవిద్య మూడువర్సములు పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు విద్య గలపునుగూర్చి ఈసంఘమువారు చర్చించిరి. కాని ఒకవర్సము ప్రవేశవిద్యకు గతి నేర్పాటుజేయుట కష్టమనియు అంతియగాక తరగతాచార్యులవర్సములలోను పరిశీలన జరపుటచాల కష్టము అందుచే నీవిధానము వదిలివేయవలెను. ప్రతివిద్యార్థియు విశ్వవిద్యాలయమునందు గడవవలసిన కాలము కనీసము మూడు వర్సములుగ నుండుటయొదలెను. ప్రస్తుత విద్యార్థిభావమునందు ప్రస్తుతము మూర్ఖులగావింపగది ఇదిసాధ్యము గాదు.

శాంతి సమాధి కుంభాభిషేకం.

విదేశ వార్తలు

దేశీ ప్రభువు రైతు నైస్యమును జూచుట

ఫ్రెంచి ప్రధానామాత్యుని
అభ్యర్థన కలిసికొనుట

లండన్, డిశంబరు 18:— యధికారవర్ధిల్లమున దేశీ ప్రభువు ఇంటిపోషకమున రైతుదగ్గరనుండి బ్రతికేట నైస్యమును జూచి ఫ్రెంచి ప్రధానామాత్యుడు, అభ్యర్థనలు కలిసికొని ప్రస్తావించెను. ఫ్రెంచి నైస్యములు జర్మనురాష్ట్రమున ఎంతమాత్రము లాభించుటకు ఇంగ్లాండులో ఎక్కిరిని ఇష్టము లేదని ఫ్రెంచి ప్రధానామాత్యుని, ఫ్రెంచి అభ్యర్థనకు సచ్చకేసి కలిసి అనుచున్నాడు. దేశీ ప్రభువు అందఱు తిరిగివచ్చిన రనుకొనుచున్నాడు.

రోములో ప్రతికట

సినిమా ముసాఫీరినిగాఁగి న్యతిక్రమము ఇంకొక ప్రతికట ద్వారము సినిమా దృశ్యకావ్యముగాను తయారుచేయ నుపకట్టి రనితెలియుచున్నది. ఆకాభింక రై ఆసంతృప్తి కెందైనా రందరున కమ్యూనిస్టులనుండి కేవలనిష్టులవరకు ఈదగ్గరలో జేరవలయు.

ప్రీటీటు వాదియగు రెప్రిసెంటేటివ్గాయ న్యతిక్రమము మామటకు పోవుచుండ ప్రోచులో ఎక్కిరేతనో కాల్పి చంపబడి రని కల్లికావార్త తెలుపుచున్నది.

అమెరికనులు బోక్యము కలిగించుకొనుట

గాలిపడగలను నెగరవేయుట నంటిదా?

లండన్, డిశంబరు 18:— నష్టపరిహారములనుగూర్చి అమెరికనులు బోక్యము కలుగజేసికొనెదరని వాషింగ్టన్ నుండి వచ్చు వార్తలన్నియు అమెరికనుల యభిప్రాయమును, క్రైస్తవపును వారెట్టి నిశ్చయమును జేసికొనక పూర్వము తెలిసికొనుట కుద్దేశించబడినదియు ఇకతయ బాధ గాలిపడగల నెగర వేయుటలు అన్నదనియు అనేక ప్రతికట వాకొనుచున్నది.

మిత్రవందలి తమవిధానమును మార్చుకొని తమతత్వము ను మందు దిద్దుకొన్నాని అమెరికనులు నష్టపరిహారములను సరి తుచ్చుటకు సెనబరులు ఎంతమాత్రము అంగీకరింపని ఇతర యభిప్రాయముగల సెనబరుల తరపున వారి యభిప్రాయమును సెనబరు బోకాగాదు ప్రకటించిరని న్యాయాత్మక ట్రైబ్యునల్ ప్రతికట విలేబరి తెలియజేసెను.

యూరపునకు సహాయము చేయుటలో అమెరికనుప్రభుత్వమువారు ఎన్నికవ్వములనో ఎదుర్కొనవలసియున్నదని న్యాయాత్మక ట్రైబ్యునల్ ప్రతికట నుడువుచున్నది.

పోలండు రాజకీయ విషమావస్థ

క్రొత్తప్రధానమంత్రి సక్రమస్థితిని కాపాడుట

వార్సా, డిశంబరు 18:— క్రొత్త అధ్యక్షు నెన్నుకొనుటకు బుధవారమునాడు సభజరుగును. పోలీసు డైరెక్టరును ఇతర ఉద్యోగులను క్రొత్త ప్రధానమంత్రి బర్త్రుజేసెను. సక్రమస్థితిని నిలబెట్టెనని ప్రకటించుచు ఆందరున కాంతముగ నుండలేననియు ఈ సినక్రమమున కుత్తరవారు లగువారు తగిన కిక్కుకు పూత్రు లగుదురనియు కసిదీర్చుకొనుటకు జేయుటకు ప్రతికట లన్నియు అణచివేయుబడుననియు ప్రకటించెరి.

స్పెన్ పొగయోడ ప్రమాదము

లండన్, డిశంబరు 18:— బ్రిటిషు పొగయోడ స్పెన్ పొగ సిటీ ఆఫ్ లండన్ నాకటి డిగ్రీనునపుడు మొదటియోడ తాలూకు సిబ్బంది 10 మంది ముగ్గు పోయిరి. ఈ ప్రమాదము చీకటిలో జరిగెను. కొన్ని మువములలోనే ముగిసిపోయెను.

డెకలవ్ కంపెనీ

వారు డెక్లవ్ గారు డైరెక్టరు. జరిచేసినందులకు 5000 పానులను, డైరెక్టరుగనుండి ప్రత్యేకముగ పాటు బడినందులకు 10000 పానులను క్రొత్తలముగ సీయబడెనని తీర్మానించిరి.

కంపెనీ ముగ్గుందు వారు డెక్లవ్ జరిగినయు ప్రభుత్వ విద్యుత్ లో లోగిగనియు అభ్యర్థనలు తెలియజేసిరి.

టుటంఖామెన్ గారి సమాధి ఘనతవర్ణనము

కార్మర్యకాశ్రమి యభిప్రాయము

లీస్టు, ఆర్థికాధి డిశంబరు 18:— ఈజిప్టునుండి కార్మర్యకాశ్రమి సేద లండనుకు తిరిగివచ్చిరి. మార్పులున్నాలో ట్రైబ్యునల్ కి విలేబరితో ఆయన ఇట్లు ప్రస్తావించెను.

సమాధి గర్భగదిలో ప్రవేశించుటకు పూర్వము ట్రైబ్యునల్ మునందున్న గదిలో చిందరవందరగ పడియున్న విలురగల ప్రాచీనస్తువుల నన్నిటిని తొలగించవలసియుండును. ఈగర్భగదియే టుటంఖామెన్ గారి సమాధి యని నమ్ముచున్నాడు. డిటిన్సి టీని తొలగించి బాగ్రతేమటకు ఆతిశ్రద్ధతో పరిచేయవలెను. ఈస్తువులు రి కేల ఏండ్లయి పాతి పెట్టుబడియుండుటచే చాల వెలుగుగను, ఎండిపోయియున్నవి. కాన బాగ్రతగ వీనిని తీయవలెను.

వెలవలిగదుల పడమటిగోడ ప్రక్కన మూడు పాన్సులు గలవు. స్వర్ణపుయమై యున్నవి. వీటికాళ్లు అతి నాణాసగ తేయబడెనని. ఈమంచము చాలతేలికగ నున్నది. ముగ్గురు కెల్ల కేల పరుండవచ్చును. ఈమంచములు రాజులు పరుండునని

ఈ పడమటిగోడకు దక్షిణాగ్రమున టుటంఖామెన్ గారి సింహాసనమున్నది. ఆరుదిక్ కాలములో ఈజిప్టురాజుల సింహాసనములు బహిర్గతముగనుటకు ఇదియే మొదటిది. ఇది అక్కర్మకముగను, సౌందర్యముగ నున్నది. ఈజిప్టుశిల్ప, లోహపు పనులందును రాతిపనులందును ఉత్తమోత్తమదశయగు దున్నపను యమున తా నీకొత్త సంగతులను కనిపెట్టి గల్లుట గొప్ప యదృష్టము.

అగ్నేయభాగమున నాలుగుస్వర్ణరథములున్నవి. ఇకన్నియు ఇపుడు విడిపోయి యున్నవి. నాలుగుప్రక్కలు అమూల్యముగ రక్తములతో స్థాపితమై యుండెను. మొదట బంగారు ఆకరణములచే అలంకరించబడి యుండెను. కాని అవి ఇపుడు లేవు. టుటంఖామెన్ గారిని పూడ్చి 10 కేండ్లయినవిమ్మట దొంగలు ఈసమాధిని దోచుకొని యుండవచ్చును. కాని ఇపుడు మిగిలిన

వస్తువుల విశదవిశ్లేష వస్తువుల విలువయు చారిత్రక విలువయు అపారము ఎంచుటకు మంత్రము గాదు. పంచటిగోడకు దక్షిణాగ్రమున రెండవ గదిలోకి ప్రవేశించును. దీని నెక్కను వెళ్లి లోపల ప్రవేశించవలసి యున్నది. లోపలి గదిలోనికి పోవుపూర్వము టుటంఖామెన్ గారి సమాధి అనే అనుకొనుచున్నాడు.

ఇది ఉత్తరపుగోడకు మధ్యగ నున్నది. టుటంఖామెన్ గారి రెండు కిల్లార్ల ముందులే కాపాడబడుచున్నవి.

నుపాను కట్టములు వచ్చి ఈ సమాధిని పొడుచేయవలెనని కేసుకు కై ఈ సమాధి కలుపును మరల కప్పివేయుటకు బాగ్రతగ ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈపాను వచ్చి పో తొలగియాల్యమును కస్తుతలను దాచిపెట్టుటకు వీలు కలదు బాగ్రతగ గారు నుడువుచున్నాడు. (ఇంగ్లీష్ వీక్షర్)

మలకేళనాగ్నికే శత్రుచిత్తము బొంబులకు బారి సాగ్వభౌముని కడగొట్టుపుత్రుడు బార్బరాకొబురును ఎడ్వర్డు రాజు చేసె నెలొట్టుబడిన వైద్యులయములో డిశంబరు 18-వ తేది నామల కాలము ప్రవేశించెదరు.

విదేశపు మారకము

ఉన్నటులే ఉండి మరల ఆకస్మాత్తుగ కడిపోయిన

లాహారు సియస్టు పత్రిక

మా న న వ్వు పు కే ను

లాహారు సియస్టు పత్రికవై పోలీసు నలుమునశ్చెక్తర లాలా దీననాధుగారు 5100 రూపాయలకు మాన్యుపు కేసు తెచ్చిరి. అకేసులో స్టేటుమెంటు నిచ్చుటకు మియనవాటి వెలు సాలలో కత్తిశిక్ష ననుభవించుచున్న శ్రమికాస్వామి సమ్యుధు హతీము గారిని లాహారుకు తీసికొనివచ్చిరి. ఫిరేదా రి క తేదికి మరల కామగా వేయబడెను.

త్వరపడు! కొద్ది టిక్కెట్లు మూలము!! మించిపోవు!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.

మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

అర్హులారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపలు 14 వ రోజుల నాస్పాల్టిక్ మేడ ఫలములలో నేను 1918 సం॥రంలో కట్టించిన రెండంతమున గలిగిన నామేడను ఆర్థిక బీరునాల ఫిట్టింగు సహా గవర్న మెంటువారి తెలియ జరిపినవిషయం లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రము గలవు. టిక్కెట్టు కావలసినవారు త్వరపడినచో లభింపగలవు 2. టిక్కెట్టున్న యొ పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ యెప్పుడు కలిపేదియు, లాటరీ వేయువిధానమును, తప్పేలాగా ముందు యాప్రతికొను, స్వగూర్జ్య ప్రతికలాను ప్రచురపరిచిన విమ్మట గొప్ప ఉద్యోగములు, పెద్దపనుష్యులు వగయిరాల యెమట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును.

3. ఈ టిక్కెట్టులల్ల మూలయ్యే సామ్యులో ఏజెంట్ల కమిషనుగైరా ఖర్చులపోను మిగతాసామ్యు లాటరీ టిక్కెట్టు పూర్తి అయ్యే వర్యంతము యెలూరు వెంట్రో కో ఆఫికలేట్ బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ అనంతరము దికికొనబడును.

4. ఈ మేడను తనఖాలు వగైరా అస్యకాంతము తమి చేసియుండలేను. సదరు మేడకు ఎక్కిరల్ల యేతగాదాలవచ్చి నా స్వంత ఖర్చులతో పరిమరించి యీ మేడనాకున్న స్థిరపరచగలవాడను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో వెమకతులతో క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యెలూరు సుమరిజ్ మ్యేర ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అందుకు నాకదనన్ను బైటిజిడిస్సు, యెస్కంబ్రెస్సు పర్మిసిట్టు వగైరాలు రిజిస్టరీ కాలముందు యిచ్చి అస్తి స్వాధీన పరచబడును. 5. టిక్కెట్టు కావలసిన వారు తమ ఆడన్నును స్వప్తముగ వ్రాయుచు, టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లను" నాపేర మనియార్దరు చేసినయెడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్టు తిరుగుటపాలో వంటించబడును. 6. వది టిక్కెట్టు ఒకేసారి కొనువారికి ఒకటిక్కెట్టు కమిషనుగా యియ్యబడును. 7. ముందు టిక్కెట్టు ని. పి. గా పరిపబడవు. 8. పొట్టు ఖర్చులు సంపాదే జవాబు యియ్యబడెను.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

అక్కిమా

సాధారణముగావచ్చు అంటు చచ్చవ్యాధి. దానిచేతలగు మంట ఓర్వ శక్యముకాదు.

ఎక్కిమా 27 రకములుగానున్నవి. ఈ రీతిగా పలువిధములుగా బాధను కలిగించును. ఎక్కి రక మైనను మంట లేపుకయుండును. ముఖమునందును లేక ఇతరులకు కనబడు మరి యితరభాగము నందుండినను అభాగము చూపునకు వికారముగానుండును. అట్టివి మానుటకు సాధారణముగా 2 సంవత్సరములు పట్టును.

మా ఎక్కిమాను అందులో తెలుపబడిన పద్ధతిప్రకారము బాగ్రతగ వాడవలెను.

రు. 1-4-0 బుడ్డి 1-కి ధర రు. 1-4-0

డబ్బూ ఇ. స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్)ఉదకమండలం, మద్రాసు

W. E. Smith & Co., Ltd, Ootacamund Madras.

నెల్లూరు మండల కాంగ్రెసు మహిళా ప్రధమసభ

(స్వకీయ విలేఖరి)

తీర్మానములు

1. భక్తమూర్తి "మానవశ్రేష్ఠుడు. అవతారపురుషుడు నగు గాంధీమహాత్ముని ఆత్మబలమెంతగా లేక వారిని వెలుగులోకి నిర్మూలించిన మన ప్రభుత్వమువారి అకాలాదిక కార్యములకు వీలైనచో చర్యలు తీసుకొని వారిని విమోచించుచున్నందున గాంధీమహాత్ముని ఈ సభవారు అభినందించి నమస్కరించుచున్నారు.

2. ఇప్పుడు జరుగుచున్న భక్తయోధులులో ముందు కంటే అధికారుల పీడనమునకు కురిచు జయిల్లో జన్మమును సాధారణమౌననున్న పూజనీయలగు దుర్భావ కుబ్జులను, సామ్రాజ్యవాదులను, పార్శ్వశక్తులను మున్నగు సోదరీమణులను యీ సభవారు అభినందించుచున్నారు.

3. త్రికరణశుద్ధిగా ఆహింసయే మూలాధారముగా ఉన్నటువంటి యావత్ ముఖ్యమైన పీఠపురుషులైన ఆకాలీలు స్వామిభక్తములకు ఆహింసాసాహసమును వెల్లడించి తమ గురుత్వార్థములలో జనులనుండియుగాక ఉద్యమమునకు ఇంటికినవారి జనులను సంపాదించినందుకు ఆకాలీ సోదరులను ఈ సభవారు అభినందించుచున్నారు.

4. గాంధీమహాత్మునివే ఉపహరించబడి తీర్మానమైన కాల్వోరి నిర్మాణకార్యక్రమమునకు గల సంపూర్ణవిశ్వాసమును వెల్లడించుచు ఆకార్యక్రమము కొనసాగునట్లు ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు పనిచేయునట్లు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—పొట్టూరు కాలనరస్థులమృగారు.

అమోదకులు:—దిగుముర్తి బాసకీబాయిగారు, మాడభూషి శేషమృగారు

5. ఈ యుద్ధములో ఖడ్గరవివయమున పని చేయు కారము శ్రీలయంతే యెక్కువగా నున్నదనియు ఖడ్గరవిధిని ప్రోత్సహిస్తే శ్రీలయ ప్రభుత్వము కాంది అందరు ఖడ్గరేఖరించుట కృషి నలుపుట ప్రతివాదము స్థిరముగా వదులుట విధిమయము ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—కుంభాటి మంగళాంబగారు.

అమోదకులు:—మునిగంటి లక్ష్మీనరసమృగారు.

అసహాయోద్యమసిద్ధాంతమునకే కాననభాగ్యవేదము కృతిలేకననియు ప్రస్తుతస్థితిలో లాభ మేమియు లేక నష్టమే కలదనియు కాబట్టి కాననభాగ్యవేదము అత్యంత రక్ష్యమనియు ఈసభవారు నిశ్చయించుచున్నారు.

ప్రతిపాదకులు:—అచంట రుక్మిణమ్మగారు.

ఉపపాదకులు:—ధరణికోట శ్రీశేషమృగారు, కంఠాడై యతిరాజమృగారు.

7. అజ్ఞానమునలనను చిరకాలమునండి వచ్చుచున్న దురాచారములన్నియు వదిలిపెట్టిన నివాసభర్తమును గోల్పోయి ఇవాళవరకులే చేకర్చు దుష్టిని శ్రీ లోకమున కంతకును భరింపరాని అవమానమునకు ఈ దుష్టిలో చిక్కుకొనిన మన సోదరీలు సన్మార్గము నవలంబించి గౌరవతీర్థము చేయుటకు కలయునున్నవారు మన మండలము పుర్యంతల విమోచించి చేయవలయు ననియు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ప్రతిపాదకులు:—దిగుముర్తి బాసకీబాయి.

ఉపపాదకులు:—అచంట రుక్మిణమ్మగారు, ముడింటి శేషమృగారు.

8. ఇప్పుడు చేతమున కట్టు ప్రతినిధులకు చింతిల్లుచున్న శాంతిభాగ్యశేషములపురుషులెట్లు వర్తించినను గాంధీమహాత్ముని మార్గమునందు నమ్మకముని సభ్యులవ్యవహారము మనయందే యెక్కువ యున్నదని తలంచి కృషి నలుపవలయునని తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—కనకమ్మగారు.

అమోదకులు:—మాడభూషి శేషమృగారు.

నెల్లూరు మండల కాంగ్రెసు మహిళా ప్రధమ సభ

స్వాగతపద్యరత్నములు

(వ్యక్తిగత లేఖరి)

చ॥ పురుషులూనర్మునాత్మ మహిమోదేవి సంతయు గుర్రెంటిని సత్కృతము స్వరాజ్యముకా భూతధాతికొసంగడి పూర్వీకత్తిను ప్రియమౌదయాభివో నేచటంజేరి సాధునర్మలార! యావరమతలార! మే మొనగుస్వాగతలేక మనగ్రంథదీ॥

నీ॥ తలపకో కాదు యద్రమజేవి ధరణిధి

కలకాలమున చేర్చడని మనుట

యెఱుగకొరవపురేందరి యంతరి

తేదిరాట్టప్రసంగివసంబు

కనరా మిరాబాయి భవదీప్రమమ్మగారి

నరుల దూటాడెంతటిగాధ

తేలియకో దుర్గావతీతేవి రణరంగ

మునక బ్రవర్తించిన పూజ్యవిద్య

మనక గ్రాతమునెసేమాట మహిమ లేకు

వారం జూపితి తొలిటివార తెల్ల

రండు రండమ్మ చాలకార్యము గలదు

తల్లలార! పురంధ్రమకల్లులార॥

నీ॥ మగనికొద్దపురుష మహి మొల్గు తెల్లించె

దిక్కదండాధీశుడే తొల్లి

వతని జగత్పూజ్యపండితుంగాం జేసి

యెన్నికంగాంచె నూరన్న భార్య

వేదాంతాన్త్రోవిజ్ఞానాధి మమ్మ

నన్నుతిం గాంచె చేరున్న కడివె

అఖిలసత్కలకల వ్యావతార మనంగ

మండపమును మగన ద్వార

నతిలందున కైర్యకార్యదిబహుళ

సారసద్ధినింపన చావలేదు

రండు రండమ్మ చాలకార్యము గలదు

తల్లలార! గుణవతిమతల్లలార॥

నీ॥ ఆకలార! మిర లాభిర్వసింతుడీ

ప్రస్తుతోద్ధమము నెల్లలము గనగ

అమ్మలార! ముంకలై మీరునిల్వడీ

క్రమముగా మారు మార్గంబు నూప

అక్కలార! యాయుడమ్మ చేయుతా స్వా

తంకెత్తనసాహజోద్ధమమునందు

అమనజెల్లెడ్రాం! యఖిలంబు విడిచి

రండు మాతోడ కైర్యముతోడ

పిటికిన మేల! సుకేయమురణ మేల!

పునఃపునఃపోతె భిన్నభావమచు లేల!

రండురండమ్మ చాలకార్యము గలదు

తల్లలార! పురంధ్రమకల్లులార॥

నీ॥ కమ్మలాయి నిక్కప్రభుభక్తుడు దుండు

భిని మోగంగాజేసె నిగరా మీరు

పార్వతీజేవి సత్కృతి సోభ్యత్వార్థగ

విలసవంబును జూపె తెదెసికొనరా

వాసంతికామభ్యుదయభావములొ కార్య

పరత చాటిందిరీ లెఱుగరైరా

సావిత్రిజేవి విశ్వవత్సవహసో

త్యాసానులొ మాచె నా చవి యెఱుగరా

అట్టిజ్ఞానముప్పురణావాధ్యమము కార్య

పరతమును సాహసము మిట్టల లేదో

రండు రండమ్మ చాలకార్యము గలదు

తల్లలార! గుణవతిమతల్లలార॥

వనోపధిసరస్వరిలా

రక్తసింహన పోగొట్టి రక్తమును ముక్కుధ్రుము చేయుచు ఉండు శేషిన్ని గాంచినది ధర 1-10-0 ఇండియా సిల్వర్ మును ఎచ్చటికైనను తపాలాఖానా ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంతి
నెం 144 వనసవాడీ, బొంబాయి

చెన్న పురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 20-వ తేదీ బుధవారము

(1) భాగ్యములు

వినియోగము	చెన్న	మొదల	వరకు.
జీవనము	చెన్న	12.0.0	13.0.0
జీవనము	చెన్న	15.0.0	16.0.0
జీవనము	చెన్న	15.0.0	16.0.0
రాగము	చెన్న	8.0.0	9.0.0
జీవనము	చెన్న	20.0.0	21.0.0

(2) కష్ట భాగ్యములు

జీవనము	చెన్న	12.0.0	13.0.0
జీవనము	చెన్న	13.0.0	14.0.0
జీవనము	చెన్న	11.0.0	12.0.0
జీవనము	చెన్న	15.0.0	16.0.0
జీవనము	చెన్న	7.0.0	8.0.0

(3) మానవ వస్తువులు

జీవనము	చెన్న	150.0.0	155.0.0
జీవనము	చెన్న	18.0.0	20.0.0
జీవనము	చెన్న	50.0.0	59.0.0
జీవనము	చెన్న	54.0.0	58.0.0
జీవనము	చెన్న	120.0.0	125.0.0
జీవనము	చెన్న	116.0.0	121.0.0

(4) చిల్లర వస్తువులు

జీవనము	చెన్న	155.0.0	160.0.0
జీవనము	చెన్న	155.0.0	160.0.0
జీవనము	చెన్న	80.0.0	110.0.0
జీవనము	చెన్న	45.0.0	50.0.0
జీవనము	చెన్న	65.0.0	70.0.0
జీవనము	చెన్న	40.0.0	45.0.0
జీవనము	చెన్న	25.0.0	30.0.0
జీవనము	చెన్న	52.0.0	57.0.0

(5) ఇవ్వము

జీవనము	చెన్న	84.0.0	85.0.0
జీవనము	చెన్న	86.0.0	87.0.0
జీవనము	చెన్న	86.0.0	87.0.0

(6) సోదాములు

జీవనము	చెన్న	80.0.0	81.0.0
జీవనము	చెన్న	20.0.0	21.0.0
జీవనము	చెన్న	16.0.0	17.0.0
జీవనము	చెన్న	815.0.0	820.0.0
జీవనము	చెన్న	850.0.0	855.0.0
జీవనము	చెన్న	40.0.0	41.0.0

(7) వివిధములు

జీవనము	చెన్న	88.0.0	89.0.0
జీవనము	చెన్న	75.0.0	76.0.0
జీవనము	చెన్న	90.0.0	91.0.0
జీవనము	చెన్న	75.0.0	76.0.0

అమృతమునకు

చనిపోయిన రాజా ఎ. వి. జగ్గారావుగారికి విశాఖపట్టణములో సంబంధించిన కట్టడములు, నివేశనములు 1922 సం॥రం డిశంబరునెల కడపటి వారమునందు, తరువాతిమాసములందును అప్పుడప్పుడు నోటీసులమూలముగా తవశీలంగా తెలుపబడు తారీఖులందు బహిరంగవలము వేసి అమ్మబడును. అమ్మకము 26-12-22 తారీఖునుండి ప్రారంభమగును. అమ్మకము పరిత్రులు, యితర వివరములు తెలియగోరువారు, విశాఖపట్టణము, డాక్టర్ గార్లమ్మలో నున్న వర్మమహమ్మదపురము సంస్థానము మైనరు ప్రొప్రైటరీగారి గార్డియన్ గారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీ ఎ. వి. భానోజిరావు,
వర్మమహమ్మదపురము
ప్రొప్రైటరీగారి గార్డియన్.

విలేఖకులకు సూచన

స. వా. మ. ద. తుం. పు. భ. స. బో. వెం. న. హెచ్.
కు. రా. వెం. మం. వెం. ప్ర. రం. ము. న. ఆ. స. ప్రకటింప
జాలము. ఆంధ్రపత్రిక

వృత్తాంతలేఖలు

హుచిలీపట్టణం

(స్వకీయ విలేఖరి)

హిందీపరచు

డిసెంబరు 18:—పురపంచాయతీ 17 వ తేది సాయంత్రం 6 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ నాదెళ్ల పురుషోత్తమశాస్త్రిగారి యధ్యక్షతవలన నొక సభ జరిగెను. ఏకాగ్రణులచేతనే సభకు కొలదిమంది మూలమే విచ్చేసియుండిరి. సభను ప్రారంభించుచు అధ్యక్షులు హిందీలో మాట్లాడిరి. చాలకాలము ఉత్తహిందూ స్థానమున హిందీ నేర్చుకొనుటలో కాలముగడపి కొలది రోజులు క్రిందటనే విచ్చేసిన శ్రీమంత్రి ఎదం బానుజేనరావునాయుడు గారు హిందీలో స్వచ్ఛముగా, క్రమబద్ధముగా మాట్లాడిరి. మహాత్మాగాంధీయొక్క గొప్పపాఠశ్న చాలకాల హిందీపరచు సమేళనమువారు ప్రాన్, రైజవాడ, రాజమహేంద్రవరముమొదలు గాగల ప్రదేశములలో క్రమశిక్షణముగ ప్రచారము చేయుచున్నారనియు, ఒక కుటుంబములోనివారు వారిలో వారు సుప్రతిమకొనుటకు ఒకభాష యిట్లు ముగిసినచో, అట్లే ఈ హిందూజాతములోని వారందరూ ఒక కుటుంబములోనివారు గావున వారిందరూ ఒకభాష ఆకళింపకయి, అట్లు "రాష్ట్రభాష" హిందీయే కావలెననియు తెలిపివేసిరి. కావున కఠిన వాదము హిందీ నేర్చుకొనుట తమతమ ఉత్తరభాగముగా గుర్తించి ప్రతిరోజు ఒక ఆంగ్ల పాఠము ఆ పరిశ్రమకావలెనని యిది యొగింపవలసి కావె. ఇదివారే శ్రీమంత్రి మున్సి పండ్లకాధర రావుగారు హిందీ బాల్మ్యకళకును, ముఖ్యముగా హిందూ మహాస్మృతిని సమేళనమునకు తోడవనని చక్కనితైలి లో హిందీలోమాట్లాడిరి ఆంధ్రము శ్రీయుత మింగిలి వెంకయ్యగారు వారి ఆసర్గ-వాగ్దాతతో ఆరగంపినైతే హిందీలో గంభీరపద్యాసము గావించిరి. మనవారు పదిసంవత్సరములు కృషిచేసి, అనేక కష్టములకు పాల్పడి కరణేభాష యొంటు వంటిన్ని కష్టపడెదమని భావించిన్నట్లుచెప్పిరి ఇంగ్లీషు భాష నేర్చుకొనుటయందు ఎక్కువ ఆసక్తి చూపించుచున్నారని, స్వతేభాషయను కొద్దికాలమున శీఘ్రకాలములో మాటలాడక కత్తి గలగలము హిందీభాష నేర్చు నుత్సాహము గావించుట సంతోషముకొనవలసివచ్చెనని ఇతరదేశీయులైన జరిపి యనుట మాడ మీదేశీయులకువచ్చిన మూడు వార్లు వెలలోనే హిందీ నేర్చుకొని మాట్లాడుమన మనవారు నేర్చుకొనకండుట వారికేమియు బోధపడుట లేదనిరి. గాంధీమహాత్ముడు ఆంగ్లమును, తమిళమును ఏ నీ ఆకళింపకగూర్చి యిచ్చిన హితమున దీక్ష గురల తెలిపినతేది. మధుర్యమునకు ప్రసాదింపిన తెలుగు మాట్లాడు ఆంగ్లమున, తదితరభాషలు మాట్లాడు వారికంటే, హిందీ వుచ్చాసము బాగుగా వచ్చునని సహేతుకముగా తేటపరచిరి. అంతట అధ్యక్షులులేచి, వారి సహజహిందీకృతైలిలో హిందీలో పాఠ్యము కాలము మాట్లాడిరి. హిందీ మాట్లాడెను హిందీకృతైలిలోని నేకమై పురాణాంబుల మూపును హిందీకి, పారశీయము, సంస్కృతమునకును గల పరస్పర సంబంధమును స్పష్టపరిచిరి. సంస్కృతము హిందూదేశము మాట్లాడు భాషలన్నిటికిని మూలమగుటచేతనే, హిందీభాషలో ఎక్కువ సంస్కృత పదములుంటుండవలెను, ఆయాభాషలు మాట్లాడువానికి హిందీ కర్మముగా వచ్చుననిరి. ఆంగ్లమున, మద్రాస్ నారికి తప్ప తెల్గి-నారి కందరకు పరిమాతృభాషకు తోడుకొని దేశాధిపతియైన వారు ఒక ప్రదేశమునుండి మరొక యొక ప్రదేశమునకు వెళ్లివచ్చుచు క్రొత్త యంత్రాంగిక సేర్పరా ఒకరితో ఒకరి మాట్లాడుకొందుననియు, గాన మనముగూడ హిందీ భాషలో సభ్యులైనవారెవరూ తెలిపినవేసిరి. అంతట అధ్యక్షునికి శంకరసర్వగములతో సభ ముగిసెను.

గోదావరి జిల్లాసంఘము

(స్వకీయ విలేఖరి)

17-12-22 వ తేది రాజమహేంద్రవరం స్వరాజ్య కార్యాలయమున మధ్యాహ్నము గోదావరి నందల కార్యగ్రామ సంఘము సమావేశమైంది. అధ్యక్షులగు శ్రీమైలవరపు సాంబశివశాస్త్రిగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. మొత్తము 240 మంది సభ్యులు 80 మంది మామిడి మోచెరైరి. ఈ క్రిందితీర్మానములు గావించబడెను. ఆఖరిభారత కార్యగ్రామ సంఘమునా లేఖనముచేసిన కానకొల్లంపున విద్యావిభాగము నిజామాబాద్ కు వెళ్ళిపోయిన (కానకొల్లంపు) యీ సంఘమునా రామోదయమయ్యగారు. వై సంఘమునా 3 వ సలహాను (లోకసభలోను, మున్సిపాలిటీలగున్న) యీ సంఘమునా లేకగ్రీవముగా నంగీకరించుచున్నాడు. వై సంఘమునా 4 వ సలహాను (ప్రభుత్వసంబంధ విద్యాలయబహిష్కారమునుగూర్చి) యీ సంఘమునా నిరాకరించుచున్నాడు. వై సంఘమునా 5 వ సలహాను (వ్యాయామశాల, పార్టీలు కొర్రుల బహిష్కారమునుగూర్చి) యీ సంఘమునా నిరాకరించుచున్నాడు. వై సంఘమునా 6 వ సలహా (కార్యకర్తలగున్న) ను ఆమోదించుచున్నాడు. 7 వ సలహా (ఎ) ఆమ ఖాగము అధ్యక్షుల కాన్ఫరెన్సు వోటుతో నంగీకరించడమైంది. 7 వ సలహా (బి) ఆమగా వైకేటు నియమములలో ఆకళింపబడుచున్నాడు. 8 వ సలహా (ఎ) ఆమఖాగము (ఆమగా ఆంగ్ల వస్తు బహిష్కారము) ను యీ సంఘమునా రంగీకరించుచున్నాడు. కానకళా బహిష్కారమునకై కార్యగ్రామ కార్యక్రమమున మోచేయియు నుండబడదని ఆనాటి ప్రభుత్వము గావించిన మూల సంగీకరించుచు నిత్యాకార్యక్రమముతో పాటు 1928 సం॥ రమంలో కానకళాబహిష్కార ప్రపోజమును మరుగుగా జరుపుట యవశ్యమని యభిప్రాయపడుచు గయ కార్యగ్రామలో జరిగి తీర్మానము నామోదించవలయునని యీ సంఘమునా కోరుచున్నాడు. గయ సభాసభ్యులను అక్కడ జరిగెను తీర్మానమునకై కార్యగ్రామ కార్యక్రమము నన్ని ప్రజలవారు తప్పక నడిపి సత్వర స్వాభ్యుధికి ప్రయత్నింపవలెనని యీ సంఘమునా హెచ్చరించుచున్నాడు. శ్రీయుత కందుల వీరభానుస్వామి నాయుడుగారు ఆఖరిభారత కార్యగ్రామ సంఘభాలో నిటీవల శివరామగారు కానకళాప్రకారే విషయమై యుపపాదించిన తీర్మానమునే యుపపాది. చి తీర్మానము గావించిరి. విశేషార్హ జరిగిన పిమ్మట వారి తీర్మానము వీరయ్యెను. అంతట వైకే (నాయుడు) తీర్మాన మధ్యసంఖ్యలచే నంగీకరించబడెను. అధ్యక్షులగు శ్రీ మైలవరపు సాంబశివరావుగారు మనరాజుకు పయనమై వెళ్ళవలసియుండవలెనని, ఆసభకు మిగతకాలమున శ్రీ వొన్నలక్ష్మీ మల్లపరాజుగారి సభ్యులుగా నిలబడిరి. సభ రాత్రి 8 1/2 గంటలకు ముగిసెను. శ్రీయుత కళా వెంకట్రావుగారు కడలూరు వెంకటాచారి విముక్తి నొందిన శ్రీయుత కళా వెంకట్రావుగారు (ఆచలాపురం) 18 తేది ఉదయము మెయిలులో రాజమండ్రిలోదిరి. డాక్టరు ములకాబ్రహ్మం, కొన్నిలాడ్డ మల్లపరాజు, గావోలు, అమలాపురం తాలూకా ప్రభుత్వములవారు గోదావరిస్టేషనులోవారికి స్వాగత మొంగి భిక్షుమూలంకృతులచేసి గౌరవించిరి.

పుల్లెటిక్కుర్రు ధర్మసంఘము.

ఈ పురపాణము 1919 సం॥ జేస్సాపు ఆస్తి కార్యకర్తల కర్మ ఉత్సవము జరిపించుటకు 9 నువ ప్రతినిధులతో నడిచి, ధర్మసంఘము ఏర్పరచుకొనిరి. తరువాత 1920 సం॥ ఏప్రిల్ సంఘమునా, జేస్సాపు కాలి ప్రకారము రూ 2500 లకు విక్రమించి, అదేమొత్తమునకే బృద్ధి చేయుటకు, వీరా వెంకటకృష్ణయ్యగారిని ఏర్పరి. సంఘమునా సారము కలి యుగాదిని గ్రామస్థులకు సంఘసభ్యులచేసిన కార్యక్రమము తెలుపబడుటయందు, సభకు 3 సమావేశములకు పది సగా హాజరుకాని వారిని తొలగించి క్రొత్తవారిని ఏర్పరచుటకు యుచు, సంఘమునకుగల 3 కర్మముల ఆయా రాయముల తిండుగా క్రొత్తవిన్నికలకు గ్రామస్థులకు సాకకాళము కలగవలెనని ముందుగా, మదగా సంఘసభ్యులు సార్వభౌమలై యున్నటుల తేటపడుచు. ఇక నైనను స్వార్థము పిడి మాత్రసంఘాన్నికలతో సాకకాళము కలగవలెనని సంఘసభ్యులను కోరుచుంటిని.

వక్రలంక వీరభద్రశర్మ

హిందీపాఠశాలలు:

ప్రస్తుతపరిస్థితులు

గమస్త భారతీయులును ఏకభాషీయులుగా నుండుట ముఖ్యసేవకును గమస్త దేశాభివృద్ధిపాఠాది సాధనములకును ముఖ్యకార్యమని భావించుచు గుర్తించి హిందీభాషనే సామాన్యభాషగా చేసి మధ్యదేశము.

దేశభాషయ్యగా మధ్యదేశము యగు హిందీభాషయం దాంగ్లమును మామోక్షము లిగెను.

ఇట్టితేది పేజీలకు 9,10 తేదిలను విజయవాడలో జరిగిన హిందీప్రచారక సభయందు చేయబడిన తీర్మానములు భాషావ్యాప్తికి ఆటంకములుగా నున్నవని (నాయ సాహసించినందులకు తమింప ప్రార్థించుచున్నాను.

ముఖ్యతీర్మానములలో మొదటిది.

ఏ ప్రచారకదైనను 6 మాసములకంటే దేగ్రామములో నైనను పట్టణములో నయినను ఉండకూడదు.

ఆరమాసములలో క్రొత్త భాషను భారతీయులుగా మాట్లాడుట భాషాంతరీకరించుట నుభవింపవలెనుకాదు. బాలుకు నేర్చుకొనవలెన్న దేశభాష. నేర్చుకొనుటకే 2, 3 సంవత్సరములు పట్టును గదా; ఇక నూతనభాషను నేర్చుకొనుట కన్నిరోజులు పట్టునో పాఠకులు గ్రహించెదరుగాక. ఇక యువకులు నేర్చుకొనవలెన్న ఇతర వ్యాపకములు మానుకొని స్కూలును కనిపెట్టుటని చదువుకొనుట సంభవించదుగదా? అట్టివారు అథమ మొక సంవత్సరమైనను నేరననిది క్రొత్తభాషమట్లు కష్టసాధ్యము. అన్నిగాక ఆరమాసమునే యని నియమముపెట్టుటతోడనే ప్రచారకులు నిరతృప్తముగా నుండి వచ్చివరకే చాలునని కాలము గడుపుటకే ప్రయత్నించెదరు.

ఇక రెండవతీర్మానము.

ఏగ్రామ పట్టణ వాస్తవ్యులైనను ప్రచారకులకు పూర్తివేతన మిచ్చిననే ఉంచవలెను.

కృష్ణాజిల్లాపంటి ధనాధ్యులు గల జిల్లాలలో తప్ప మాతాలాకాలవంటి వీరలుగల ప్రదేశములలో వై నియమము ననుసరించుట చాలా యర్హము. ఎదో విధమున ప్రతిగ్రామమునను హిందీప్రచారము జరుగుట ముఖ్యధనమై యున్నది.

ధనికులైన వారు పూర్తివేతన మిచ్చిను ఆరమాసములకంటే ప్రచారకుని వుండవలెను చాలా విచారకరము. ఈ తీరుమానములందన్న మాలోచించిన నిరతులకు సహవాసజోష మాపాదించెదా యని సంజేహము కలగుచున్నది.

ప్రచారకులు కత్తువగా నుండుటలన త్వరగా ప్రతిరోటున ప్రచారము జరుగవలెనను వుద్దేశ్యము యన అట్టి ఆసంపూర్ణ భాషను యెక్కువగా వ్యాపింపజేయుటకంటే కొద్ది ప్రజేతములలో నైనను పూర్తిభాష వ్యాపింపజేసిన ప్రచారకుల సంఖ్య అభివృద్ధియై భాషాప్రచారము బాగుగా జరుగగలదు.

వీనికి తీర్మానముగా ముగ్రామపాఠశాల వృత్తాంతమును కొంచముగా వ్రాసి విరమించెద. ఇక్కడ సత్తెనల్లి నర్సారావుజేట పల్లెను విమర్శించి తాలూకాలలో ప్రస్తుతము ముగ్రామముందే ఒక హిందీపాఠశాల ప్రచారక సంఘమునారి కొంతసమయామునో ఆరంభించవలెనని. ఇచ్చటికి ఆరంభించి 6 మాసము లయ్యెడి. విద్యార్థుల లెక్కనాము గలవారై చదువుచున్నార. నడచిన ప్రాథమిక పరీక్షలో ఆర్ధరు తీర్చులై. వారి విప్లుకు ప్రచారక పరిశీలకు చదువుచుండిరి. మిగతావారలు మిగతా పరీక్షలకు చదువుచుండిరి. ఆయిదు వార పాక్షిక మాసిక హిందీ పత్రికలను తెప్పించుచుండిరి. నుమారు రు 80 లు ఖరీదుగల పుస్తకముల ప్రచారము జరిగియుండెను. ఇట్టినిధిలో వైకే తీర్మానము లమలులో పెట్టిన విద్యార్థులయొక్కయు గ్రామవాసులయొక్కయు ఆత్మీయ మెటుల భంగమునో చదువకులే గ్రహించెదమనగా.

కొబట్టి వై అధికారులు గ్రామములయొక్కయు విద్యార్థులయొక్కయు విద్యార్థినిధియొక్కయు పరిశీలకులను స్వయముగా పరిశీలించి తగు విధమున భాషాభివృద్ధిరచుకు యేర్పాటు చేయుటకు ప్రార్థించుచున్నాడను.

దమ్యలపాడు } దమ్యలపాటి వెంకట్రావు
సత్తెనల్లితాలూకా }

ఒక ఆత్మీయా

ఇట్టి డిసెంబరు 17:—కొత్త ప్రభుత్వమున విదేశరాజ్యాంగకాధికారిగా నుండిన ప్లాక్సన్ గారు రామోదయగారి తమ స్వంతభవనమున తుపాకితో కాల్చుకొనిరి.

యూరోపియన్ అసోసియేషన్

అధ్యక్షుడు కార్ గారి సువస్థానము

జేరిదినము జరిగిన అయిరోపియన్ సంఘ సమావేశమున తొలిసారి కారు గారు పెట్టిన తెల్లని లామోడింపుబడిను అధ్యక్షుడు కార్ గారికి నమస్కరించిరి. ఈ సందర్భము మనము మహాత్మా గాంధీగారిని గురించి వివరించుచున్నాము. భారతదేశమున కొంత మంది యంగ్లీషులచే పోలీసు వారివలన హతమైన యింకొక కారు సహాయ నిరాకరణము విజృంభించిన సందర్భముల వై న ను రాజద్రోహముల వై న ను సిద్ధు లభింపజేసి, వయ్యకుంబడిని పూర్తిచేసి పోలీసులవై యుద్ధమునకు, ప్రభుత్వము వారిని పురిగొల్పాలయ్యెను మనస్ఫూర్తిగా నెదురైన నేని అభియోగములు జేబడినా ధర్మమోక్షములు జేబుబడుతుంటుండి అన్ని అటంకముల తొలగించుటకై కృషి సజ్జుట మనవిధి అయియున్నది. కాతిభేద కానననరణ చట్టమును గురించి జెప్పవలసినదేమియులేదు. ఈవిషయము ప్రాధాన్యమున నాధారముగా నై కొని క న్యా కు మారీ హి మన త్వరతములదాక మంటుం రుంబుచ్చుచున్నాము. అటులైనను మా సంఘము తరపున కేలాటి ప్రకటనలు గాని చేయబడలేదు. కాతిభేద విచారణ సంఘమువారు నివేదికనుండు జూపిన సలహాలు సర్వసమ్మతముగ భర్తబద్ధముగ నున్నవి. ఈవిషయము మేమే గాక న్యామవ్యయల సేతులు బెంగాలు కామన్స్ బేంబరు నందు అధ్యక్షుడు మండి గట్టించును గూడ నామోడించిరి. ఈవివేదికయందు విచారణసంఘ సభ్యులందఱు నే జాగ్రత్తములు నిచ్చియుండ లేదు. నేరభూమి సాక్షులు నై గోపియములైన సమను లిచ్చు విధానములందు మా క్రిము వి. యల్. కాతిగారు విభేదాభిప్రాయమునవేదిక యొకటివ్రాసి, ఇంతియగాక సంస్కృతముల తగినవికాలముగా నొసరి జేడిన నేమో విచారించుటకు, భౌతికములు సంస్కరణముల తృప్తి కరముగ మనముచున్నారాయని విచారించుటకు తృప్తిరముగ లేకున్న సంస్కరణము లభింపజేయవలసినదేమియుంటున్నట్లనియు విచారించుటకు నొకసంఘ మేర్పడుటయు నని కొంతమంది అభిప్రాయమునున్నారు. సామ్రాజ్య కానననరణలో మరికొన్నిచట్టాల నిచ్చుచు సంస్కరణములు ఇచ్చువలయునని తీర్మానము చర్చజరిగినతరువాతగూడ నిట్టి అభిప్రాయములు జరిగినవార యుంటుం చాలోచనయ్యెను. ఇట్టి విచారణసంఘము నియోజించినభర్తబద్ధమువారిచర్యమందనా చెడ్డదా యని విషయము విచారించు సంఘము నెక్కువజేయుగాదా? ఎప్పుడు చట్ట సాధ్యమో అచట విచారణ సంఘముల నియోజించుట మనవేష కలయును. ఇచ్చిన 10 సంవత్సరములగుండుపులో హృదయపూర్వక సహాయము సానుభూతిని భారతీయులకు నెరపి భారతీయులకిచ్చి కొంత కలకరంబు పునాదివేయు కడపటి భారతదేశమున నున్న అయిరోపియన్ ప్రజలకు నేజీయు కజ్జి పియొకటి. ఎప్పుడునో మూలగుండ్చి తటస్థభావము కనించి యుండక రాజకీయవిషయములందు సంపూర్ణ జ్యోత్యము గల్గించు కొని వారు కృషిసలుపవలయును"

తరువాత ఆదేశావళియపట్టికయందొక్కొక్క అంశమువోటుకు పెట్టడి సభ్యులచే నామోడింపుబడిన కార్ గారి కార్నిలునకు సభ్యులుగా నియమింపబడును గూడ నుండవలయునని తీర్మానము ఈ క్ష పాదిం ప బ డె ను. ఈ తీర్మానమున ఆమోదింపుబడి అనధికార ప్రేక్షకు రాలు విల్లిమగారి సతీమణియట్లుమాటలాడెను:—ఇప్పుడు ఎనిమిది మాసములనుండి విచారణ లేక అన్యాయముగ జైలునందు నిర్బంధింపబడియుండిన యొక అయిరోపియన్ కుమార్తెని విడుదలరాని చేయుటకు ఈ కారుగారే కారణభూతులు. ఇంకొక్క సమయమున నేదో స్వల్పసేవనందు నిండితురాలై విచారణ లేక నే యొకసెలదాక జైలునందుండిన యొక ఆంగ్లో హైదన బాలికను విడిపించుటకు వీరి కృషియే కారణము. తరువాత కార్ గారు హర్షభావమున కార్నిలు అధ్యక్షుగా నెన్నుకొనబడిరి. క్రితసందర్భము ఈ సంఘప్రతినిధియొకడు భారతదేశమున నున్న వెర్దవెర్ద పట్టణములలో అయిరోపియన్లకు సంఘపు ఆస్తి కముల తెల్పుచు ప్రచారము సజ్జచుండవలయు నని యావ పాదింపుబడిన.

బర్మానైకోర్టు ప్రారంభోత్సవము రంగును, డిసెంబరు 18:—జేరిదినము బర్మానైకోర్టు ప్రారంభోత్సవము మహావైభవమున జరిగెను గవర్నరుగారే జరుపుకొనిరి. ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఇర్రెజిడ్జి, ప్రధానమంత్రి అనేకులు సభ నుండవలయుండిరి.

వావిలకొలను సుబ్బరామరచిత ఆంధ్ర గ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకి రామాయణము.—యూడవహర్షులఘటికాసహితము, ప్రథమసంపుటము, వెల రు 4-00 శ్రీకృష్ణలీలామృతము:—ఇది యాంధ్ర వాల్మీకి రామాయణమంతటి యుద్వేగము, నానాపురాణోక్త కృష్ణచరిత్రము, సమగ్రము, భగవద్గీత, ఉద్ధవగీతానుగమవియు, శ్రీకృష్ణ లీలకు దత్తాత్రయము గలవు. 3 సంపుటములు. ప్రథమసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-4-0, తృతీయము 2-0-0 శ్రీకృష్ణాంతరీక్ష తత్వము:—875 పుటలు గలది వెల 2-4-0, ఈ 2, 3, గ్రంథములను ఏకకాలమున గొనువారికి రూ 6-12-0 మాత్రమే. బమ్మెర పోతనరత్నములు:—వెల 0-14-0. ఒంటిమిట్ట రఘువీరకవితము 0-4-0 శ్రీరామజయమందిరము, తిరువల్లిక్కేరి, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహా ద్రజాలము

2118-648) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడీ, మోన్టపిహా నైలాభువము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతదైత్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమాషాలు విచిత్రవిశేషవిషయము గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మోమిడిచేయుట పుట్టింపుట, జీవముతో మూర్ఖులుగుట, కేరీములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి ముఖ్యమైనదైరిని వ్రాయబడి యున్నది ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుద్బుద్ధులుగా మేజర్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడుట, డి. ఆర్. జనార్దనరావుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

ముఖ్య గమనింపు (2941)

మోగ్యతాపత్రములు (8) బెనా రెన్ సిటీనందును దుగ్ధా పెడికల్ హాలువారి టూనిక్ గురికలను సేవించుటలను రాజకీయ అను నాన్నేహితుడు నపునకత్తము లేక సుఖముగా నున్నాడు. అతడు 6 సంలనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతడు చాలాసుఖముగా నున్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాడు. డి. ఆర్. జనార్దనరావుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

మీ! జాతకము

ఒక సంల రమదనకు సరిగ్గు సంకలులు నెలలువారిగా వ్రాయుటకు కట్టుము రు 2/-, జీవితమంతటినాను ఒక అంతర్జలతో వ్రాయుటకు రు 5/-, ఇన్నేవకారము జీవిత మంతటి తోను ప్రతి సంలములో జరుగు ముఖ్యములులతో వ్రాయుటకు రు 8/-, జనన సం. 1120, నెల, చంద్రము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని సలహాలనుండి మితిలేని యోగ్యతాపత్రము వచ్చియున్నది. జాతకము అంగ్లభాషలో వ్రాసి పంపవలయు. వి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్య, కృష్ణవిలాస ఆగ్రహారము (ఎ) పోస్టు మైసూరు.

ERASMIC Turkish Bath Soap

ఎరాస్మికు తెల్ల పన్నీ రుపువ్వు సబ్బు

సువాసన సంఖ్యము, ఆనందమును ఇచ్చుచు గాని ఆవాసన సాంప్రదించు సువాసనగా నుండుటవలనము. ఎరాస్మికు తెల్లపన్నీరు పువ్వు సబ్బుయొక్క అత్యుద్భుత మైనటువంటియు, అసమానమగు సలుకుంటియు సువాసన అందరికి ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చుచు ఎందువలన ఈవాసన ఇంత సాగునుగ నున్నదో చెప్పవలయు. ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు! (ఎఫ్) అన్ని అంగళ్లయందు దొరకును.)

రామచంద్రపురం తాలూకా గ్రామనివాసుల కొక గొప్ప లాభకరమైన వార్త.

గోదావరిజిల్లా, గోపాలపురం గ్రామనివాసులును, శ్రీ రెడ్డి అందుకంపెని ప్రాప్తముటర్సు (1) యం. సుబ్బారెడ్డిగారును, (2) యం. యస్. శాస్త్రిగారును రామచంద్రపురం తాలూకా, వ్రాతరామలో 25 డిసెంబరు 1922 తేదీలగా యతు 25 డిసెంబరు 1922 తేదీనరకు ఉండెదరు. వీరిని శ్రీ ఆగాజమిందారుగారును, యింతిను ముఖ్య స్నేహితులును ఒకసారి తమ గ్రామము రమ్మనమని కొరటచే వైన ఉడహరించిన 5 దినములు వ్రాతరామలో నిల్వచేయుదురు.

వీరు అష్టాదశ కుటుంబములను, నివారణ చేయుటలో, ముఖ్యముగా మన ఆంధ్రదేశమునందు కంకణము కట్టుకొని, అనేకయోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నారు. సవాలు, నెగ, జర్మగతమయిన ను, నూతనముగా యున్న ను, మూలశంఖ, మయ, దగ్గు, వగరపు, యత్తు, రాజయత్తు, మొదలగు శ్రేష్టవ్యాధులును పూచీమీద నివారణ చేయగలరు.

వీరివద్ద బౌద్ధధర్మ సేవించువారు, గుణము కనబడిన పిమ్మట లేక గుణము కనబడనని చచ్చుకము గలిగిన గాని, సొమ్ము చెల్లించి వచ్చుచు, ముందుగా ఏమియు నీయ ననిరములేదు

N. B. తాము యావత్రికను చదివెమూచి, తమ బంధువులకు మిత్రులకు ఈ సంగతి తెలియ చేయు ప్రార్థితులు. రోగులందఱు యావత్ దినములలోను, కలసి, మాట్లాడి వెళ్ల వచ్చును.

గ్రామవాసి, వ్రాతరామ.

జాతకరత్నము

జన్మకత్తము పుట్టిన తేదీ నేక చున్న గునవి లేకయే సంక త్వర ఫలితములను క్యార్తకు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంక త్వరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భగవంతు, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు దాదాభిభావములతో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింతిజ్యోతిషుని. దీని వెల రు 2-0-0, నెలపులులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే కలయునో జాతకములు సరసమైనవలకు పంపవలయు. (164) శ్రీబట్ యిండియన్ జ్యోతిషమాలయము, భువనగిరి, విశాఖపట్నంట్ల

తెల్లకుప్పము

8 దినములలో పూర్తిగా నయచుచును. కష్టమేమియు లేదు. అట్లు గుణవిశ్వక సోయిసో రెండింటిల డబ్బు వాపనీ యబడును. బుడ్డ 1-కి రు 8-8-0 ఈ వర్తములు అంగమున వ్రాయవలెను.

N. Banerji, Hulaganj, Cawnpore (A) ANDHRA TUTORIAL COLLEGE. POLAIAH UPSTAIRS, RAJAHMUNDRY. For Senior Inter Students Part I —top-notch coaching by a well-known educationist. Economical Boarding & Lodging arranged Living Cost astoundingly small; Beautiful sanitation; Picturesque scenery an ideal place altogether. M. K. RANGACHARI, Secretary.

కత్తికట్టలు — వాకులు కత్తి తాళములు. ఇంద్రసాధనలచే చేయబడినవి. ప్రత్యేకము. మొదటి భరిత క్యాబులగుట సామిది. వి. మొదటికత్తికట్టలు. కట్టకు అండ్ల లోక మొదటి. వ్యాపారము. కట్టగ్రాఫిక అడ్రెసు "ఇండియా" నెట్వర్క్. కట్టగ్రాఫిక అడ్రెసు "ఇండియా" నెట్వర్క్.

Printed and Published by R. Nageswara Rao, Editor at the Andrapatrika Power Press, 6 & 7 - Thanbu Chetty Street MADRAS.